

Casco Ontwerp Forum Westflank, Stationsgebied Utrecht

Integrale ontwerpvisie voor het Stadsplateau

NS Stations / Gemeente Utrecht / GROUP A , 4 September 2014

> definitieve versie

 GROUP A

Inhoudsopgave

1 Inleiding

Opgave en leeswijzer	p. 4
Uitgangspunten	p. 6
Omgevingsdynamiek	p. 8

2 Forum in de stedelijke context

Karakteristiek van de Westflank	p. 10
De Centrumboulevard	p. 12
Het Forum op maaiveldniveau	p. 14

3 Integrale ontwerpvisie

Ambities voor het Forum	p. 16
3.1 Functionaliteit & toegankelijkheid	p. 18
3.2 Samenhang & herkenbaarheid	p. 34
3.3 Pleinen & accenten	p. 52

4 Casco Ontwerp

Onderdelen Casco Ontwerp	p. 60
Plankaarten	p. 62
Doorsneden	p. 66
Forum Noord	p. 68
Forum Zuid	p. 70

Bijlage

Onderzoek inpassing lift	p. 72
--------------------------	-------

1 Inleiding

Opgave en leeswijzer

Het Stationsgebied van Utrecht maakt een enorme transformatie door. Deze is noodzakelijk voor het functioneren van het grootste station van Nederland en voor de reizigerskwaliteit. Ook de bereikbaarheid en de leefkwaliteit van de binnenstad zullen met deze vernieuwingsslag een flinke impuls moeten krijgen. Met deze ingezette transformatie zal een totaal nieuw stadsdeel gaan ontstaan. De grootschalige herstructurering van de infrastructuur en stedenbouwkundige layout heeft tot doel de oost- en westzijde van het station optimaal met elkaar te verbinden. De fysieke barrière van het spoor wordt letterlijk overbrugd met de nieuwe stationspassage door en langs de OV Terminal, de vernieuwing van de Van Sijpesteijntunnel/route en de nieuw te bouwen Rabobrug. Aan beide zijden van het spoor komt een verhoogd plateau, op gelijk niveau met de OV Terminal. Aan weerszijde verbinden de verhoogde routes en pleinen de terminal in alle richtingen met het aangrenzende stedelijke weefsel.

Het Forum is het verhoogde plateau aan de westzijde van de OV Terminal, op ca. 7,80 meter boven straatniveau. Vanaf Stationsplein West strekt het zich uit naar het noorden tot aan de Van Sijpesteijkade en richting het zuiden tot aan de Rabobrug. Het Forum is als een tweede maaiveld, een 'straat' met pleinen, die tevens voorziet in de bestemming en adressering van een groot aantal gebouwen en functies. Aan de westzijde van het station zullen ca. 200.000m² kantoorruimte en zo'n 350 woningen in een directe verbinding met het Forum worden gerealiseerd.

Op het straatniveau, onder het plateau van het Forum, bevinden zich de rijbanen voor het HOV van en naar Busstation West, fietsenstallingen ten behoeve van het station, parkeergarages van de aangrenzende gebouwen en de routes voor logistiek verkeer.

De afronding van de OV Terminal komt in zicht en het Stationsplein West is onlangs geopend. Ook het aangrenzende Stadskantoor wordt na de zomer in gebruik genomen. Een integrale ontwerpvisie op het Forum is de logische vervolgstap om een goede onderlinge samenhang van de gehele Westflank te kunnen bereiken.

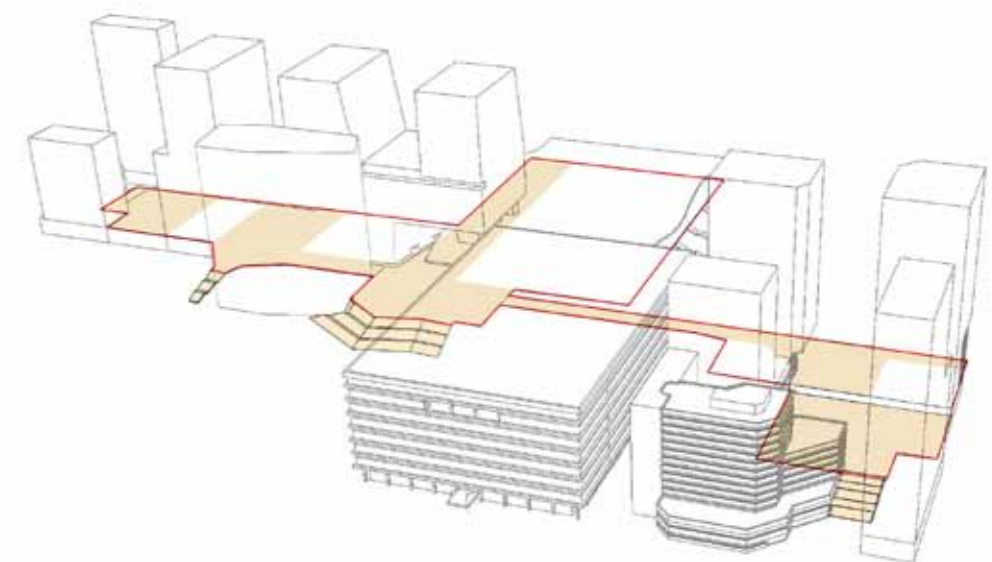
In opdracht van en in nauwe samenwerking met de Gemeente en NS Stations heeft GROUP A de integrale visie ontwikkeld en het voorliggende Casco Ontwerp Forum opgesteld. Het doel hiervan is het bepalen van de contouren van het Forum en de 'aanlanding' op het maaiveld en het doorontwikkelen van een integrale beeldkwaliteit voor het gehele Forum in aansluiting op de beeldkwaliteitsplannen van Westflank Noord en Westflank Zuid. Daarmee zijn de condities geschept voor de verdere uitwerking van de verschillende deelgebieden en aangrenzende projecten.

Naast voorliggend document is ook een videofilm gemaakt ter illustratie van de functionering en de beleving van het Forum. Deze is te zien op de website van CU2030 (cu2030.nl/page/forum)

Leeswijzer

De opbouw van dit document is als volgt: In dit hoofdstuk volgt nog een overzicht van de beleidsmatige en planmatige kaders en een toelichting op de uitgangssituatie en de omgevingsdynamiek. In hoofdstuk 2 worden alle aspecten die van belang zijn voor de stedenbouwkundige inpassing van het Forum kort behandeld. Hoofdstuk 3 bevat de beschrijving van de integrale ontwerpvisie. Aan de hand van gezamenlijke ambities voor het Forum worden de verschillende ingrediënten voor het Casco Ontwerp toegelicht. In Hoofdstuk 4 wordt tot slot een overzicht van het Casco Ontwerp in tekening gegeven en worden tevens vervolgpogingen en aanbevelingen benoemd.

> huidige situatie

luchtfoto van de huidige situatie rondom het stationsgebied met daarin geprojecteerd het plangebied voor het Forum

Uitgangspunten

Startpunt voor de integrale ontwerpvisie

De volgende beleidsmatige en planmatige kaders vormen het startpunt voor de integrale ontwerpvisie op het Forum:

- Masterplan Stationsgebied 2003
- Structuurplan Stationsgebied Utrecht 2006
- Referentiekader Openbare Ruimte
- IPvE / FO Openbare Ruimte Stationsgebied West
- Ontwikkelkader Mineurslaan
- ontwerp Busstation West
- Agenda 22
- Definitief Stedenbouwkundig Plan en Beeldkwaliteit Plan Westflank Noord
- Stedenbouwkundig Plan en Beeldkwaliteit Plan Westflank Zuid
- Stedenbouwkundig Plan Van Sijpesteijnkwartier
- Definitief Ontwerp Rabobrug
- ontwerp in uitvoering Stationsplein West/SKU
- ontwerp in uitvoering OV terminal

Ontstaan van het Forum

Lange tijd was in de planvorming van het Stationsgebied van het Forum niet veel meer te zien dan twee dunne pijlen van en naar Stationsplein West. Deze verbindingen waren onderdeel van verschillende afzonderlijke ontwikkelingen. Pas later, al tijdens aanbouw/ontwikkeling van aangrenzende bouwwerken en infrastructuur, werd het Forum als samenbindend element beschouwd van groot belang voor de functionaliteit en toegankelijkheid van de Westflank van het station en

de adressering van aanliggende gebouwen.

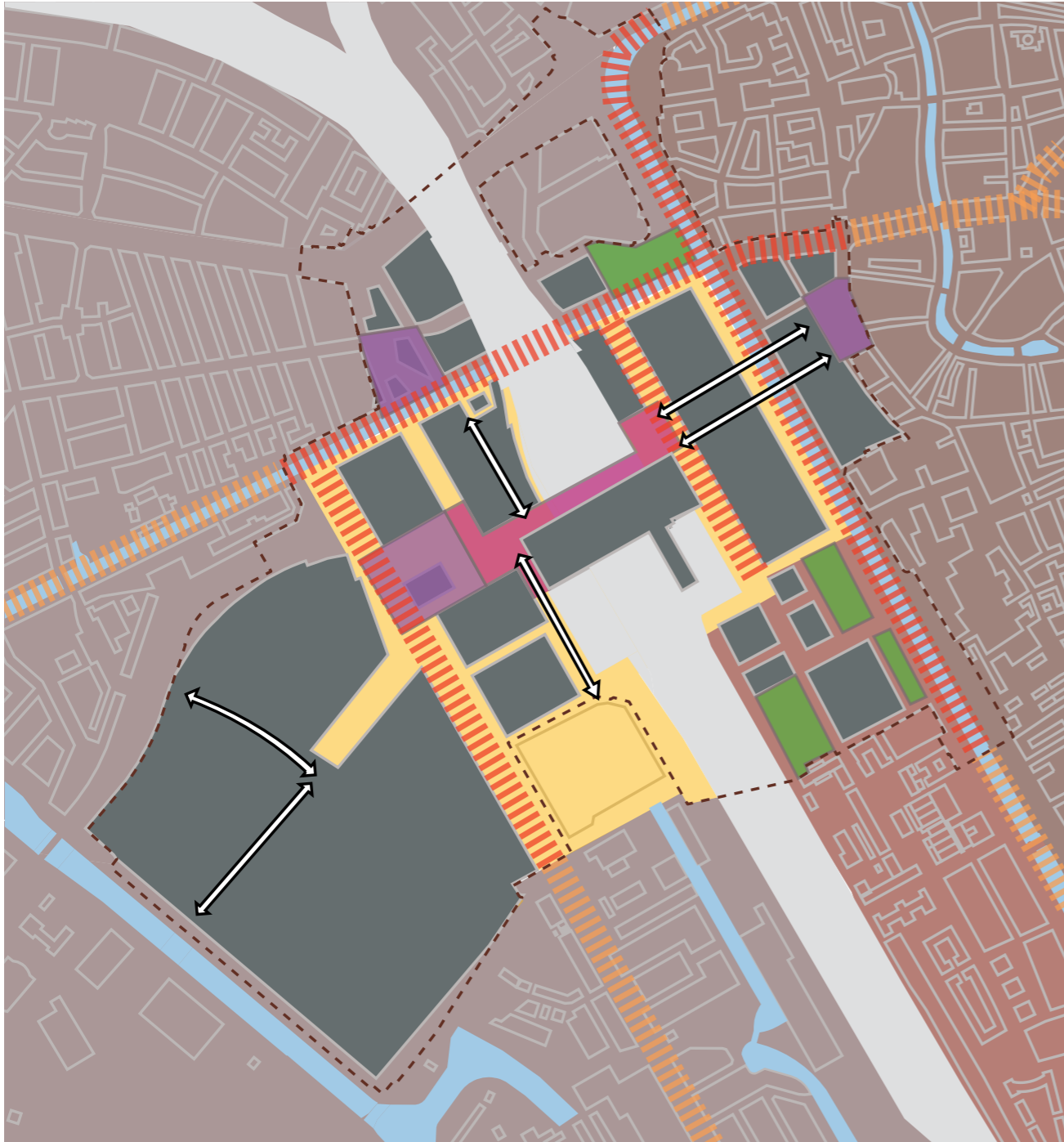
Veranderingen in zienswijze

Ook in de afgelopen jaren, na voltooiing van het IPvE / FO Openbare Ruimte Stationsgebied West, is de visie op het Forum verder aangescherpt en op onderdelen gewijzigd. Voortschrijdend inzicht en nieuwe ontwikkelingen zorgden voor veranderingen in zienswijze. Zo is het uitgangspunt voor een groot 'gesloten' Forum veranderd naar een 'half open' Forum waardoor gebruik en omvang van het Forum meer in balans komen en er meer daglichttoetreding is op het straatniveau. Ook de herpositionering van de vastgoedontwikkeling van NS aan de zuidzijde heeft de visie op het Forum veranderd.

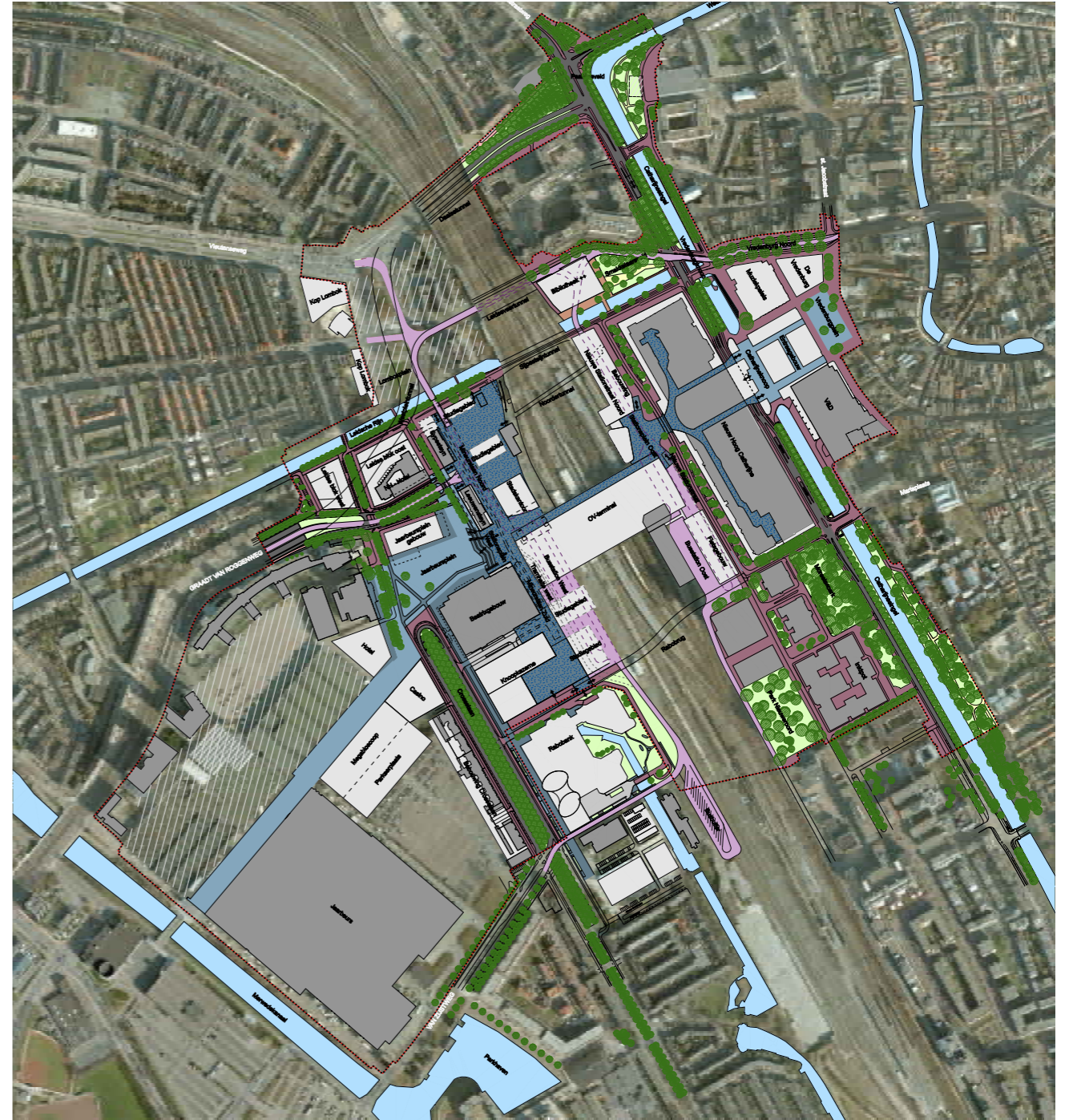
Impressie van de Westflank, uit IPvE / FO openbare Ruimte Stationsgebied West

> van noord-zuidverbindingen

kaart uit "Referentiekader Openbare Ruimte", 2005

> naar Forum

"Plankaart Stationsgebied Utrecht", 2010

Omgevingsdynamiek

Het zogenaamde Casco voor het Forum is in grote mate afhankelijk van een veelheid aan factoren verbonden aan verschillende projecten, projecteigenaren en tijdsplanningen. Het Casco Ontwerp voor het Forum zal enerzijds flexibel genoeg moeten zijn in de aansluiting naar aangrenzende ontwikkelingen en anderzijds stevig en robuust genoeg om niet uiteen te vallen in lossen onderdelen. Deze omgevingsdynamiek is een belangrijk gegeven voor de uitgangssituatie voor het Casco Ontwerp.

Onderstaand volgt een beknopte opsomming van de status van een aantal aangrenzende projecten en het belang voor het Forum.

- Stationsplein West is gerealiseerd en in gebruik genomen. Als meest centraal onderdeel van het Forum is de uitvoering van Stationsplein West van grote invloed op de onderlinge aansluitingen en de samenhang van het gehele Forum.
- de OV Terminal is in aanbouw. De interne organisatie van de OV Terminal bepaalt in grote mate het verloop van de grootste stromen over het Forum van en naar de Terminal. De posities van de reizigersentree en die van de goederenlift zijn bepalend voor de manier waarop Forum en Terminal op elkaar aan kunnen sluiten.
- het Stadskantoor zal na de zomer in gebruik genomen worden. De bouwconstructie, de interne organisatie, de entrees en het logistieke hof definiëren de (on)mogelijkheden voor het noordelijke Forumdeel.
- het Beatrixgebouw is een bestaand gebouw met theaterzalen en beurshallen. Dit enorme

gebouw keert zich momenteel met de rug naar het Forum. Alleen een semi-openbare doorgang dwars door het gebouw sluit nu aan op de OV Terminal en moet aan blijven sluiten op het Forum of eventueel opgewaardeerd worden.

- busstation, HOV -baan en Mineurslaan zijn de definitieve ontwerpstatus voorbij. De rijbanen, draaicrikels en zichtlijnen zijn beperkend voor constructiemogelijkheden voor het Forum.
- de bouw van de Rabobrug start in 2015. De functionaliteit en toegankelijkheid van het Forum valt of staat bij een deugdelijke aansluiting op de Rabobrug.
- het Stedenbouwkundig plan voor Westflank Noord is vastgesteld en het ontwerp van de Hoge Dame is in proces. Het bijbehorende Beeldkwaliteit Plan is in het Bestemmingsplan vastgelegd en vormt een belangrijk uitgangspunt voor de visie op een integrale beeldkwaliteit voor het Forum.
- ook het Stedenbouwkundig plan voor Westflank Zuid is vastgesteld en ook hiervoor is het bijbehorende Beeldkwaliteit Plan in het Bestemmingsplan vastgelegd en een belangrijk uitgangspunt voor de visie op een integrale beeldkwaliteit voor het Forum. Tijdens de totstandkoming van het Casco Ontwerp is er nog geen uitwerking bekend van de gebouwen van Westflank Zuid
- op de plek van het huidige Leeuwensteijengebouw zal in de toekomst het WTC ingepast worden. In bijgaande afbeelding is een schetsontwerp hiervoor te zien. Omdat dit ontwerp nog geen status heeft wordt verder

in dit document het Leeuwensteijengebouw als context voor het Casco Ontwerp getoond. Bij de inpassing van de opgang naar het Forum is de maximale bouwvelop zoals bepaald in het Stedenbouwkundig plan Sijpesteijnkwartier, als uitgangspunt gehanteerd.

- het Sijpesteijengebouw blijft voorlopig in zijn huidige vorm bestaan.
- in plaats van het geplande tunneltracé onder het Westplein ten behoeve van het herstel van de leidsche Rijn zal het Westplein geherprofileerd worden. De belangrijkste verbinding met Lombok zal via de Jaarbeurspleinstraat / verlengde Graadt van Roggenweg naar de Damstraat lopen.

> uitgangssituatie

Stads-kantoor

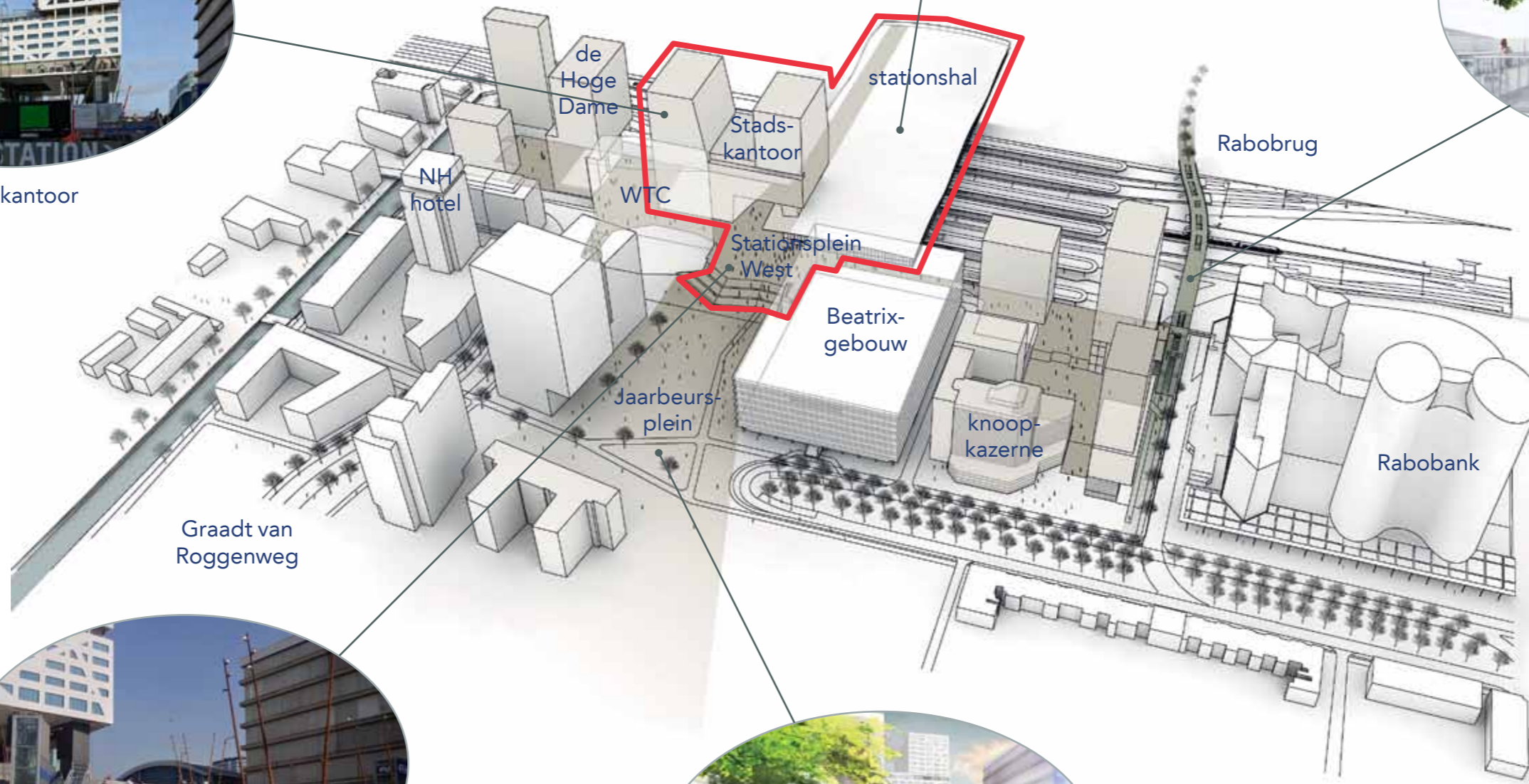

stationshal

Rabobrug

LOMBOK

Stationsplein West

Jaarbeursplein

Croeselaan

DICHTERSWIJK

2 Forum in de stedelijke context

Karakteristiek van de Westflank

Karakteristieken van de Westflank

Met de vernieuwing van het Stationsgebied wordt het stedelijke netwerk van verbindingen en met name de bereikbaarheid van de binnenstad wezenlijk verbeterd. De westflank heeft de potentie om de westelijke 'poort' tot de binnenstad te worden. Met een goede routing en een eigen specifieke mix van programma fungeert het als connector tussen de westelijke wijken en de binnenstad.

Het Stationsplein Oost, aan de zijde van de binnenstad, verbindt de Terminal met Hoog Catharijne en vervolgens met de binnenstad. Dit plein krijgt een duidelijk eigen karakter met hoofdzakelijk winkelprogramma. Het integrale ontwerp voor de stedenbouwkundige plint, de openbare ruimte en de kenmerkende overkapping zullen zorgen voor een sterk samenhangend geheel met een eenduidig beeld en beleving.

De Westzijde van de Terminal is wellicht wat complexer van aard. Hier strekt het Forum zich uit van het Stationsplein West naar het noorden helemaal tot aan de Van Sijpesteijnkade en naar het zuiden helemaal tot aan de Rabobrug. Het Forum vormt hier een onmisbare schakel in het stedelijke weefsel dat de OV Terminal verbindt met Lombok, het Sijpesteijnkwartier, het Jaarbeursterrein en de Dichterswijk. De hier geplande enorme verdichting van stedelijk programma als kantoren, wonen, hotels, parkeren en publieke functies zorgt voor een intensieve doorstroming en verblijf van mensen. In totaal is 235.000 m² programma direct gerelateerd aan het Forum en ca. 8.500 mensen zullen er straks dagelijks verblijven. Meerdere entreehallen en foyerruimten zijn direct aan het Forum gelegen en vormen de toegangen tot de verschillende

functies. In deze 'stedelijke' interieurs is ruimte voor horeca, flexwerken, interactieve wachtruimten en ondersteunende voorzieningen. Bij elkaar vormen de routes, passages, pleinen en stedelijke interieurs een samenhangend netwerk van publieke en private ruimten voor stedelijke dynamiek en ontmoeting. Het ontwerp voor het Forum is daarmee van groot belang voor de samenhang en identiteit van het westelijk Stationsgebied.

Routing over het Forum

Om de gewenste toegankelijkheid en bereikbaarheid te kunnen realiseren is een heldere en herkenbare verbindingenstructuur noodzakelijk. Dit wordt bereikt door duidelijk onderscheid te maken in de functionaliteit en identiteit van de openbare voetgangersroutes.

De primaire routes zijn de oost-westverbindingen van en naar de Utrechtse binnenstad die de barrière van de sporen overbruggen. Voor het begrip en het optimaal functioneren van het stedelijk weefsel zijn deze primaire routes erg belangrijk. Een primaire verbinding behoeft een vormgeving en identiteit die past bij het verwerken van grote stromen doorgaande voetgangers (en fietsers).

De secundaire routes zijn de belangrijkste noord-zuidverbindingen over het Forum van en naar de Terminal. Een secundaire route is naast doorstroming ook gericht op ontsluiting en onderlinge verbinding van de Terminal en andere aanliggende functies. Ook deze route is optimaal toegankelijk en ingericht op grote gebruikersstromen. De secundaire verbinding over het noordelijke Forum buigt af naar

de Jaarbeurspleinstraat om daar aan te sluiten op de belangrijkste verbindingen richting Lombok.

Naast de primaire en secundaire routes zijn er de tertiaire verbindingen die de mogelijkheid bieden tot alternatieve routes door de stad, met kansen voor het creëren van een aantrekkelijke verblijfskwaliteit. Tertiaire routes voorzien het stedelijk weefsel van een extra 'laag' en hoeven niet per sé altijd publiek toegankelijk te zijn.

> verbindingenstructuur

HOOG CATHARIJNE

Stationsplein Oost

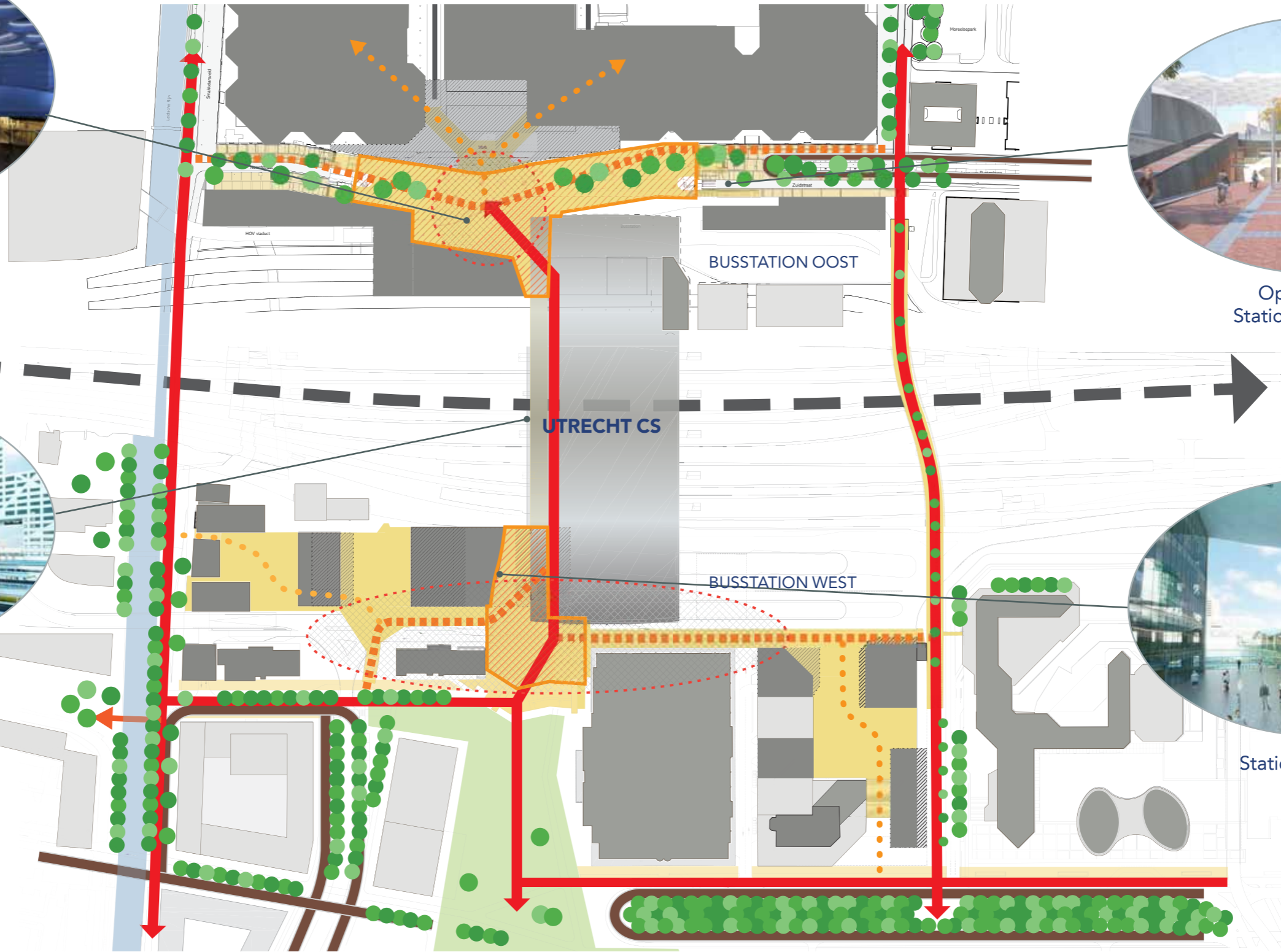
Opgang naar Stationsplein Oost

Passage over de sporen

Stationsplein West

↔ primaire route

----- secundaire route

..... tertiaire route

JAARBEURS

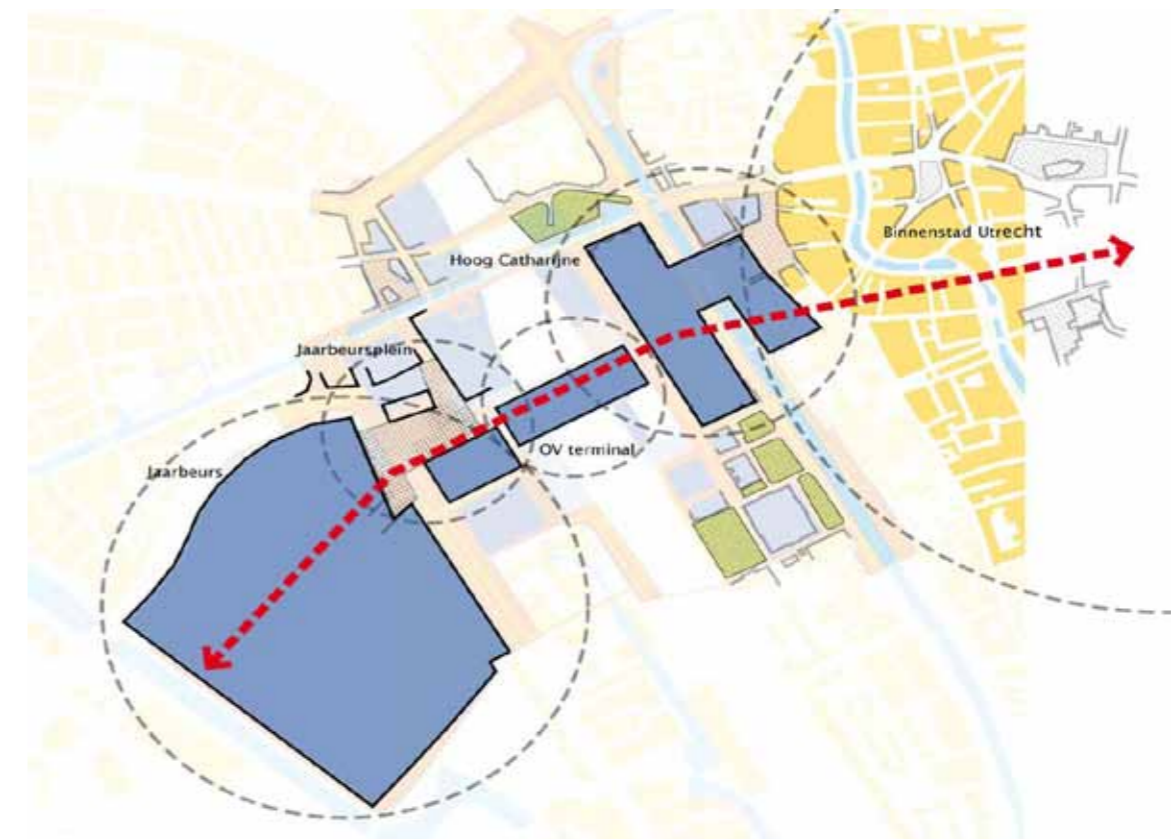
De Centruboulevard

Verknoping van routes en pleinen.

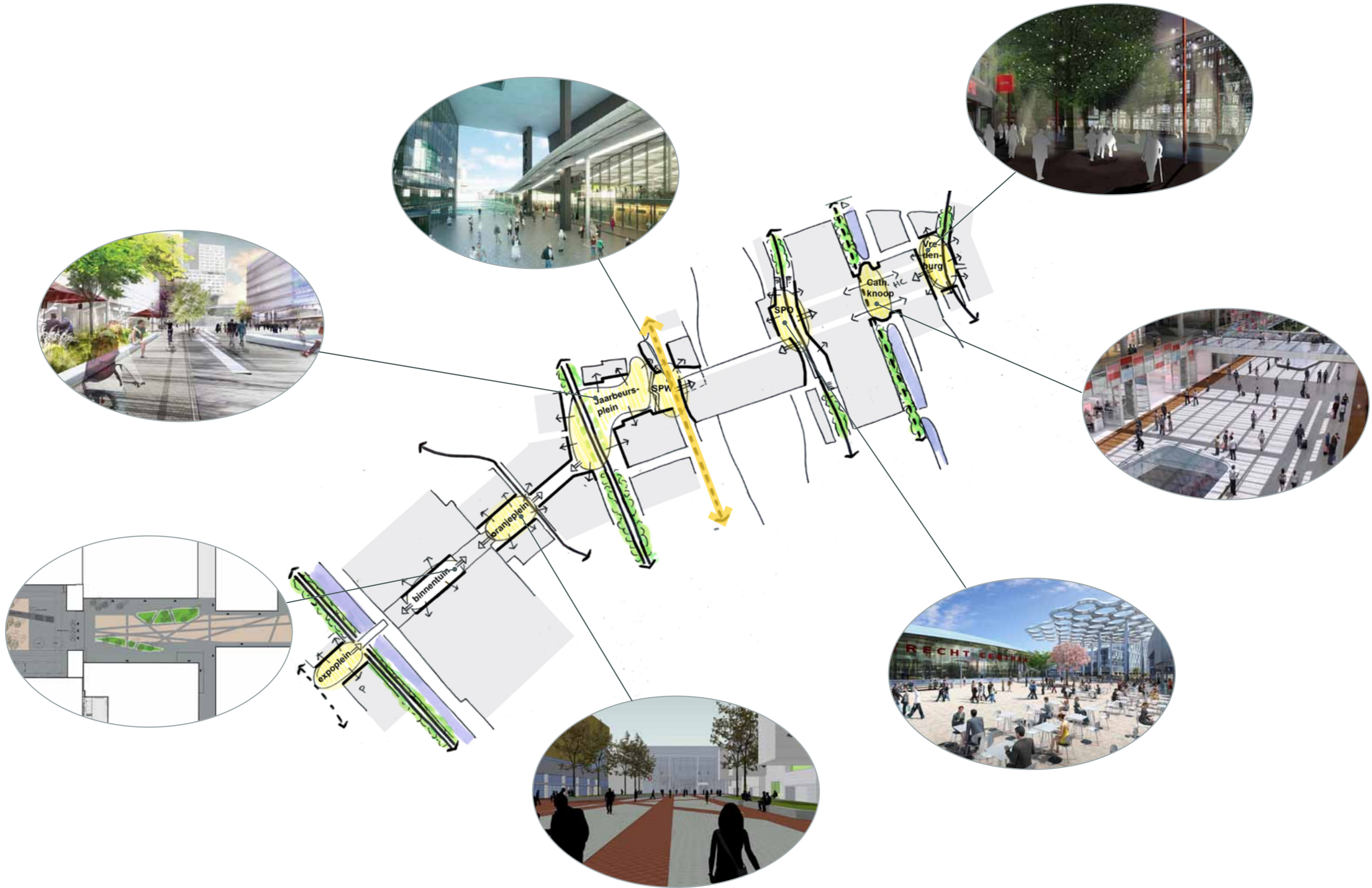
De Centruboulevard is één van de primaire voetgangersroutes die de oostzijde van het station verbindt met de westzijde van het station. Momenteel wordt er door de gemeente verder uitwerking gegeven aan de Centruboulevard als een 'kralensnoer' van pleinen die de binnenstad verbindt met de Jaarbeurs.

Met een naadloze aansluiting op Stationsplein West wordt het Forum als geheel een belangrijk schakel in de verknoping van deze oost-westverbinding met de noord-zuidverbinding.

> schets voor de Centruboulevard

de Centruboulevard zoals verbeeld in het Masterplan Stationsgebied

Het Forum op maaiveldniveau

Ontoegankelijkheid Mineurslaan

Het Forum is toegankelijk vanaf de het Jaarbeursplein, de Jaarbeurspleinstraat, de Van Sijpesteijnkade, de Croeselaan en de Rabobrug/Montageweg. Ook de verschillende fietsenstallingen onder het Forum zijn vanaf hier bereikbaar. Het gebied onder het Forum is ontoegankelijk voor publiek. De perrons van Busstation West zijn toegankelijk voor busreizigers vanuit de Terminal, maar de Mineurslaan is alleen toegankelijk voor laad- en losverkeer voor de gebouwen aan en op het Forum en bussen van en naar het busstation. De parkeergarages van Westflank Noord en Westflank Zuid zijn respectievelijk te bereiken vanaf de Jaarbeurspleinstraat en de Mineurslaan Zuid.

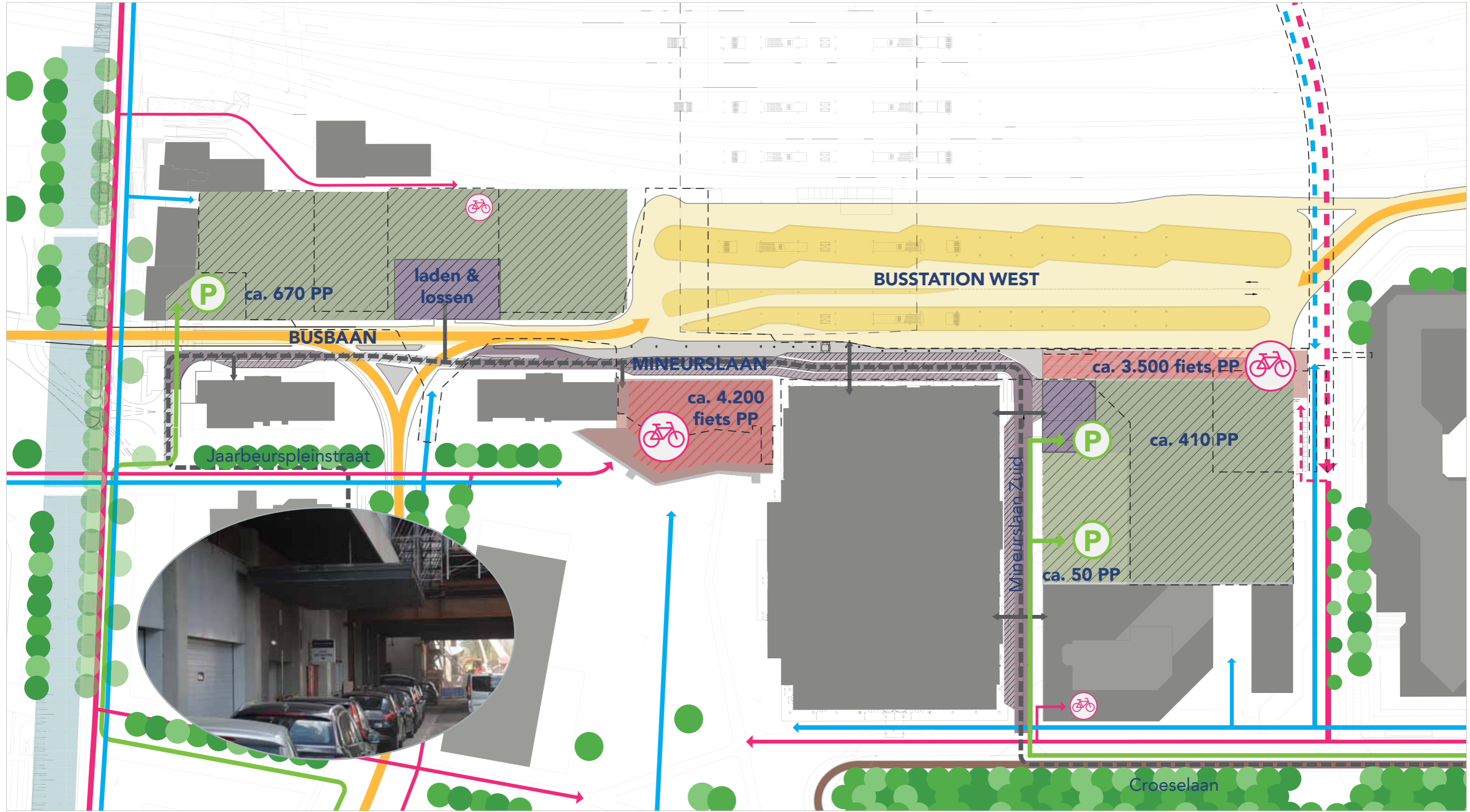
Inpassing van het Forum op maaiveldniveau

De Mineurslaan is een éénrichtingsweg met aan weerszijde vakken voor laden en lossen. Het ruimtebeslag en de inrichting liggen vast. Ook het ruimtebeslag van het busstation is vastgesteld. De ruimte voor dragende delen van het Forum is daarom heel beperkt en dus ook sturend voor de contouren van het Forumdek. Ter plekke van de Opgang Noord moeten de kolomposities nauwkeurig afgestemd worden met draaicirkels van bussen en zichtlijnen voor de buschauffeurs en een veilige inpassing van de de in- en uitrit van de logistieke hof van Het Stadskantoor.

Legenda

- route voor fietsers
- voetgangerstromen
- route voor logistiek verkeer
- route naar parkeergarage
- route voor auto's

> Maaiveldsituatie onder het Forum

3 Integrale Ontwerp Visie

Ambities voor het Forum

Een duurzaam ontwerp

De complexiteit van de 'inbedding' van het Forum en het voortdurend 'in beweging' zijn van aanliggende projecten vraagt om een aanpak waarbij voldoende stevigheid maar ook flexibiliteit wordt ingebouwd die de fasering kan doorstaan.

In de opzet van het Casco Ontwerp wordt daarom onderscheid gemaakt tussen een stevige basis contour waarmee de functionaliteit en de toegankelijkheid worden gewaarborgd en meer flexibele zones waarvan de invulling ook afhankelijk kan zijn van aangrenzende ontwikkelingen.

Verbinden en verblijven

Op het Forum wordt onderscheid gemaakt in plekken met continu passantenstromen die te allen tijde openbaar toegankelijk moeten zijn en plekken die meer gericht zijn op ontsluiting en verblijf, zoals de bewonershof in de Westflank Noord en het Knoopplein in Westflank Zuid.

De zones bedoeld voor verbinding worden primair gemaakt voor doorstroming. De inrichting is robuust en degelijk met een rustige uitstraling en gericht op creëren van overzicht. Binnen de zones gericht op verblijf is er meer flexibiliteit voor interactie met de bebouwing op de pleinen.

Een passende ruimtelijke kwaliteit voor beide zones op het Forum zorgt voor comfortabel en aantrekkelijk gebruik. Door een meer flexibele en specifiekere inrichting op de pleinen wordt het Forum een wezenlijk onderdeel van het stedelijke netwerk van openbare ruimten.

Collectief privaat terrein

De pleinen krijgen een (collectief) privaat karakter, maar zijn wel publiek toegankelijk. Als privaat terrein zou het plein 's nachts kunnen worden afgesloten, waardoor er minder noodzaak is tot 'hufterproof' inrichten. Het inrichtingsniveau is hoog en een specifiek karakter, passend bij de lokale functies, wordt op deze manier mogelijk.

Integrale ontwerpvisie

De integrale ontwerpvisie op het Forum zal in dit hoofdstuk verder toegelicht worden aan de hand van de belangrijkste ambities:

> functionaliteit & toegankelijkheid

- vorm & contour
- gebruik; doorstroming
- gebruik; bestemming
- comfort; windmaatregelen
- draagstructuur

> samenhang & herkenbaarheid

- 'verpakking' van het Forum
- materialisering / bestrating
- verlichtingsprincipes Forum
- verlichtingsprincipes benedenwereld

> pleinen & accenten (identiteit)

- plekken voor verbijzondering
- typering 'woonplein'
- typering 'kantorenplein'
- typering Knoopplein

Uit elk van deze ambities volgen 'ingrediënten' voor het Forum die vertaald zijn naar het Casco Ontwerp.

> Zonering voor het Casco Ontwerp Forum

Stationshal en Stads-kantoor
in aanbouw

opening
Stationsplein West

3.1 Functionaliteit & toegankelijkheid

Functionaliteit & toegankelijkheid

> Vorm en Contour

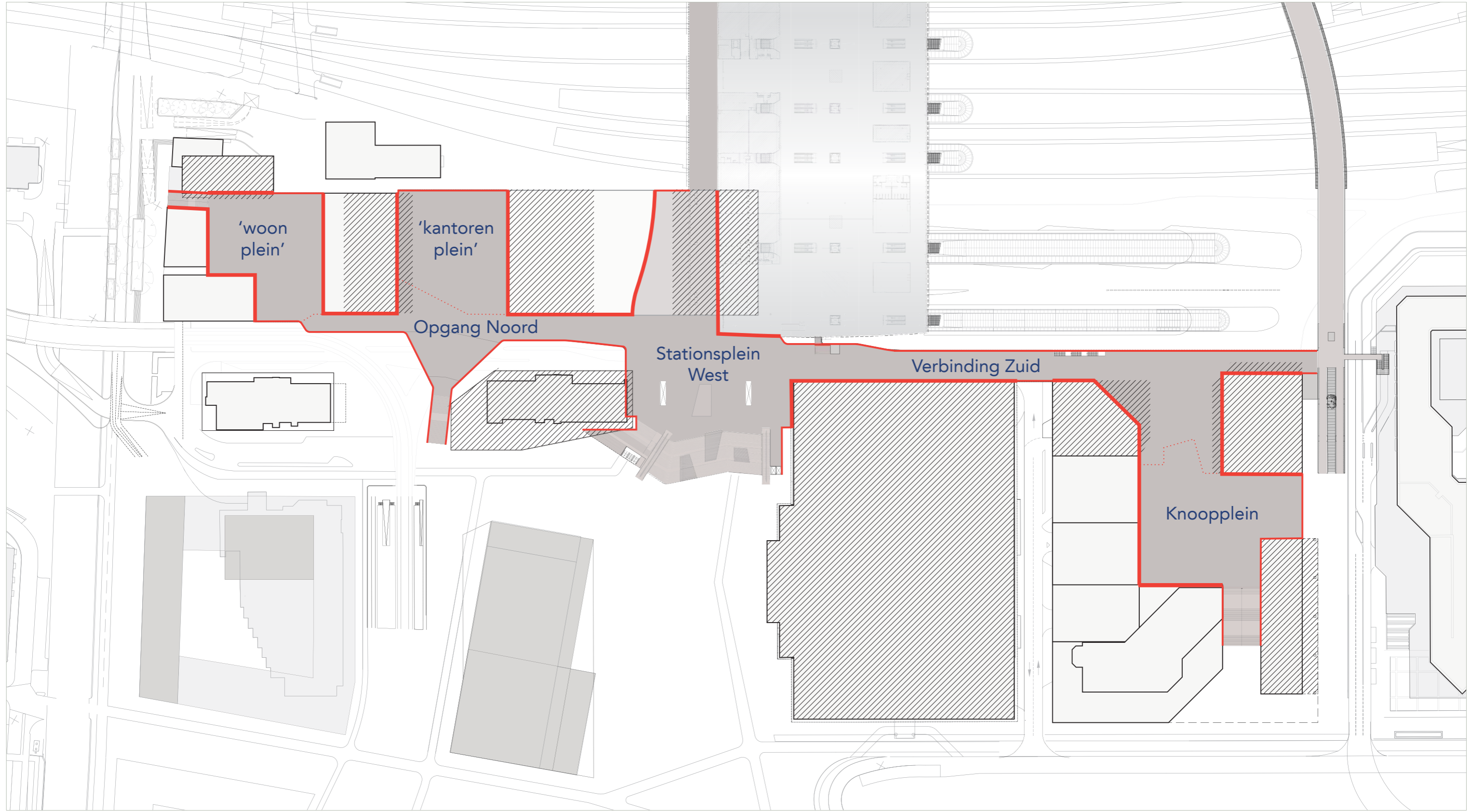
In het Casco Ontwerp worden functionaliteit en toegankelijkheid geborgd door de contouren vast te leggen en de posities en vormgeving van de trappen te bepalen. Grote delen van het Forum, met name de pleinen, bevinden zich op de parkeergarages van de aanliggende gebouwen en de fietsenstalling voor de OV Terminal. De contouren hiervan zijn bepaald in de plannen voor Westflank Noord, Westflank Zuid en Stationsplein West. In het Casco Ontwerp zijn de vorm en afmeting van de verbindingzones, de zogenaamde 'lopers', en de Opgang Noord bepaald.

Bovenal zijn de afmetingen van het Forum afgestemd op het gebruik. Het gebruik van reizigers die via het Forum naar de trein, de bus of de fietsenstalling gaan en van mensen die werken of wonen in één van de gebouwen op het Forum. Naast de omvang van de verschillende voetgangersstromen, is ook een herkenbare balans tussen de noord- en de zuidzijde van belang voor de uiteindelijke vorm van het Forum. De noordelijke 'loper' ligt los van het van Leeuwensteijngedouw waardoor er voldoende licht en lucht op de Mineurslaan is. Het uitstekende balkon voor de Hoge Dame zorgt voor voldoende breedte en continuïteit voor de doorgang naar het 'woonplein'. De zuidelijke 'loper' is wat breder met een zo eenvoudig mogelijke vormgeving omdat hier ook een aantal bestemmingen direct aan ligt. In verband met een goederenlift en de algemene interne organisatie van reizigersstromen ligt het Forum hier los van de OV Terminal.

Maat van het Forum

De afmetingen van het Forum zijn niet gering. De totale lengte tussen de Van Sijpesteijnkade en de Rabobrug is maar liefst 450 meter. En het totale oppervlak van de verbindingzones op het Forum is ca. 1,1 ha. Dat is exclusief de collectief private pleinen en de trappen naar het maaiveld. De smalste maat die op de 'lopers' voorkomt is 6,8 meter. dat is ter plekke van de doorgang naar het 'woonplein' op het zogenaamde balkon voor de Hoge Dame. De aansluitingen van de beide 'lopers' op het Stationsplein West zijn ruim 10 tot 14 meter breed en het meest zuidelijke deel van de 'loper', richting de Rabobrug, is 8,8 meter breed.

> Contour van het Forum

Functionaliteit & toegankelijkheid

Loopstromenonderzoek

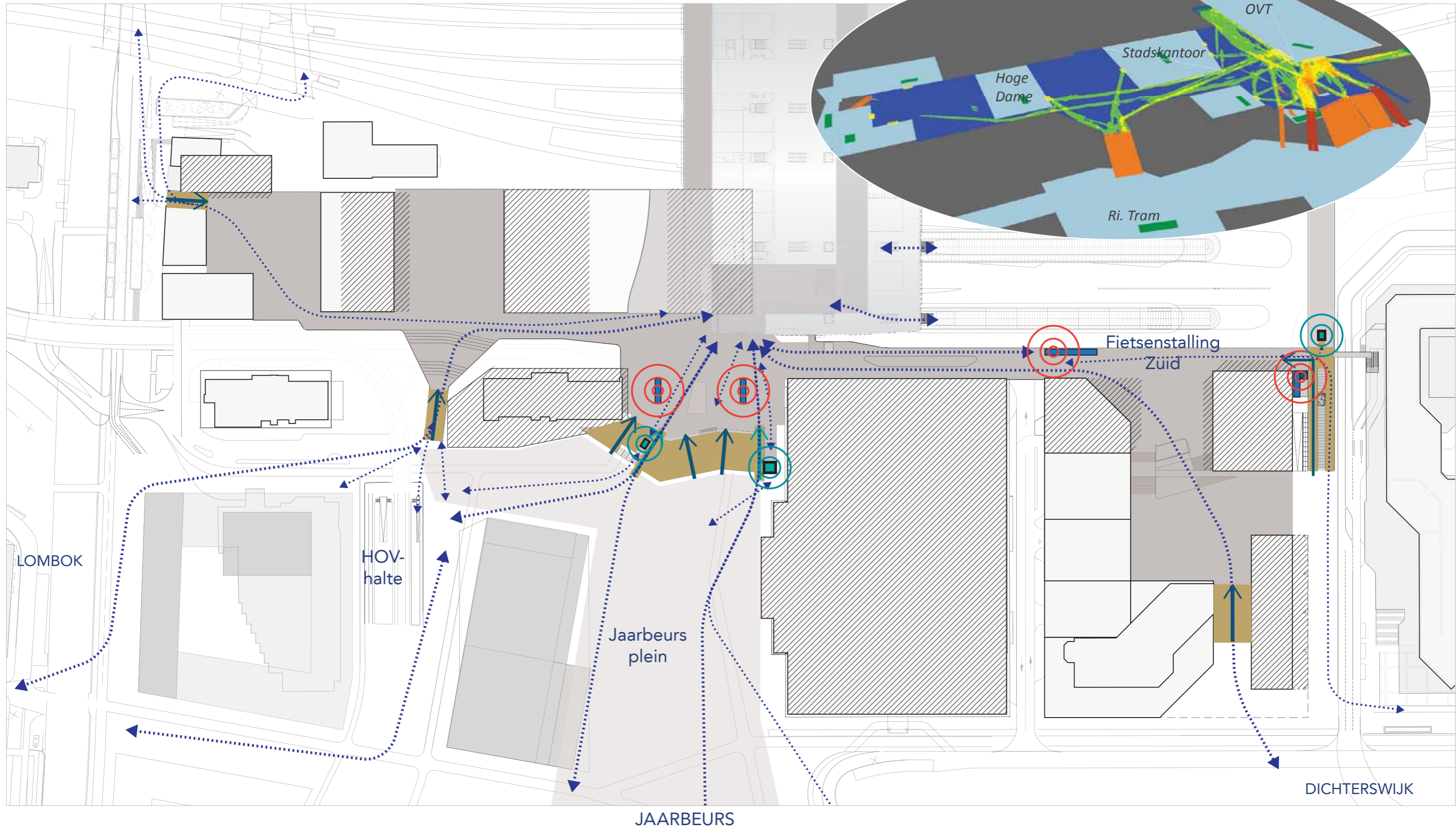
Er zijn grofweg twee type gebruikers van het Forum te benoemen. Dat zijn de openbaar vervoerreizigers die via het Forum van en naar de OV Terminal gaan en dat zijn de gebruikers van de gebouwen op en aan het Forum. Ten behoeve van het ontwerp van het Forum is onderzoek verricht naar de omvang en het verloop van de loopstromen van de diverse gebruikers van het Forum. De afmetingen van het Forum zijn getoetst aan de loopstromen en resultaten van de onderzoeken zijn verwerkt in het Casco Ontwerp.

> Gebruik: doorstroming

Bijgaande tekening toont de doorstroming van de openbaarvervoerreizigers die via het Forum van en naar de OV Terminal gaan. De reizigers komen via de (rol)trap of lift het Forum op en lopen dan naar de Terminal, of ze arriveren met de fiets en lopen vanuit de stalling naar de Terminal. Volgens loopstromenonderzoek komt de grootste stroom voetgangers vanaf het Jaarbeursplein en gaat via het Stationsplein West naar de Terminal. Hier bevinden zich ook de roltrappen en de liften. Daarnaast is er een omvangrijke stroom die vanaf de HOV-halte aan de Graadt van Roggenweg via de noordelijke opgang naar de Terminal zal gaan. De stroom van reizigers die via de Van Sijpesteijnkade naar het station komt is zeer beperkt omdat de route via de oostzijde dan gericht is. De fietsenstalling Zuid, die onder het Forum ligt, genereert een stroom van reizigers over de Zuidelijke 'Loper'.

> Doorstroming via het Forum naar de OV Terminal

BINNENSTAD

Functionaliteit & toegankelijkheid

Opgang Noord

Naast de enorme trappartij van Stationsplein West zal ook Opgang Noord een aanzienlijke loopstroom te verwerken krijgen. Anders dan de 'tribunetrap' van Stationsplein West is er hier voor gekozen om een zo geleidelijk mogelijke opgang te maken waardoor er eerder zicht is op wat er op het Forum gebeurt en er duidelijkheid ontstaat over de route. Het deel van het Forum boven de Mineurslaan is hier zelfs verlaagd. Vanaf het straatniveau wordt zo al snel duidelijk dat de openbare route naar de gebouwen van Westflank Noord via het Forum verloopt. De geleidelijke opgang met tussenbordes en via verlaagd forum is comfortabel en aantrekkelijk en biedt een goed overzicht. Omdat de liften Van Stationsplein West heel nabij zijn is er bij Opgang Noord geen lift opgenomen. De inpassing van een lift is echter niet onmogelijk. Een optie met een lift is tijdens de totstandkoming van het Casco Ontwerp onderzocht en als bijlage toegevoegd.

> Impressie van Opgang Noord met bordes en plaatselijk lager Forum

zicht op het Forum vanaf de tramhalte

Functionaliteit & toegankelijkheid

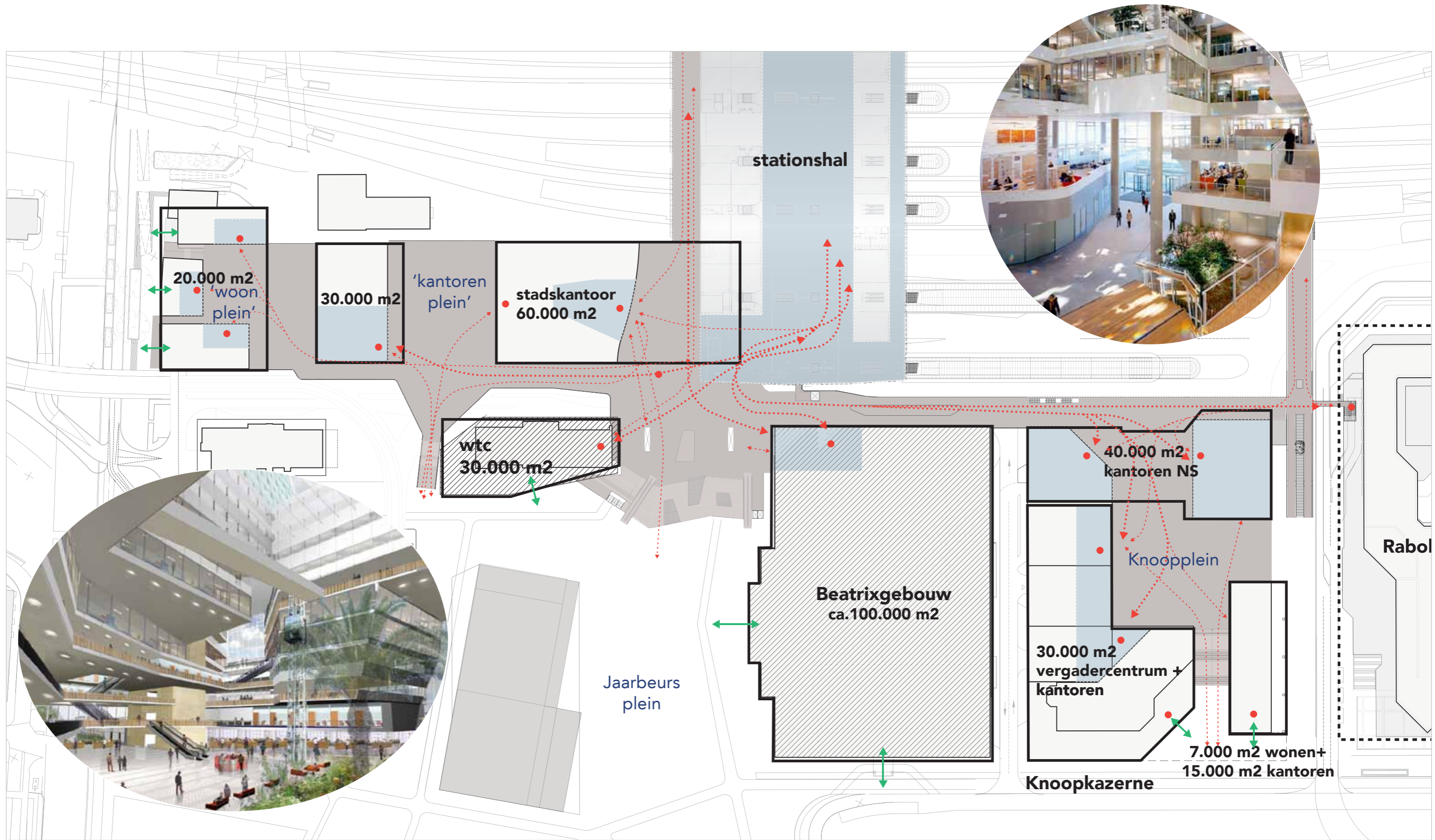
> Gebruik: bestemming

Bijgaande tekening toont de stromen van gebruikers van de gebouwen op en aan het Forum. Ongeveer 235.000 m² programma is geadresseerd aan het Forum en ca. 8.500 mensen zullen dagelijks verblijven op het Forum. Het verloop van de gebruikersstromen wordt bepaald door de posities van de atria en de fysieke entrees van de gebouwen. De omvang van de stromen wordt niet alleen bepaald door de hoeveelheid programma maar ook door de aan- of afwezigheid van een (andere) ingang op maaiveld. Zo zal de loopstroom over het 'woonplein' beperkt zijn omdat er ook entrees voor de woongebouwen aan de Van Sijpesteijnkade zijn gepositioneerd. Het 'woonplein' bevindt zich dus in de luwte van de grote loopstromen. Ook het 'kantorenplein' bevindt zich in de luwte omdat er alleen een extra entree voor de werknemers van het Stadskantoor aan ligt. De entree van het atrium van de Hoge Dame ligt aan Opgang Noord. Hoewel alle atria zoveel mogelijk langs de hoofdloopstromen liggen, liggen de meeste entrees zijdelings van de verbindingzones waardoor de looprichtingen op de 'lopers' eenduidig en overzichtelijk zijn. Langs de zuidelijke 'loper' ligt momenteel een extra ingang van het Beatrixgebouw aan. Deze moet in ieder geval in stand gehouden worden of wellicht worden uitgebreid of vernieuwd. Dit moet nog verder vorm krijgen in opdracht van de gebouweigenaar.

Ook al deze gebruikersstromen zijn meegenomen in het loopstromenonderzoek.

> Bestemmingen op het Forum

Functionaliteit & toegankelijkheid

> Impressie van de Van Sijpesteijnkade met de doorgang naar het 'woonplein'

opgang naar het Forum vanaf de Van Sijpesteijnkade

Functionaliteit & toegankelijkheid

> Comfort en windklimaat

Voor een functioneel en toegankelijk Forum is een bepaalde mate van comfort en een prettig windklimaat noodzakelijk. Er zijn verschillende windhinderonderzoeken verricht om grip te krijgen op het windklimaat op het Forum en ter plekke van de toegangen tot het Forum. De verdichting van het westelijke stationsgebied zal plaatselijk voor versterking van horizontale luchtstromen zorgen. De hoge gebouwen langs de lopers van het Forum veroorzaken ook verticale luchtstromen. Zogenaamde valwinden komen langs de lange gevels van de gebouwen naar beneden. Om een acceptabel windklimaat te kunnen realiseren zullen verschillende windschermmende maatregelen nodig zijn. Windschermen en opgaand groen kunnen de horizontale luchtstromen afschermen. Setbacks, overstekken en luifels kunnen de voetgangers op het Forum afschermen van valwinden.

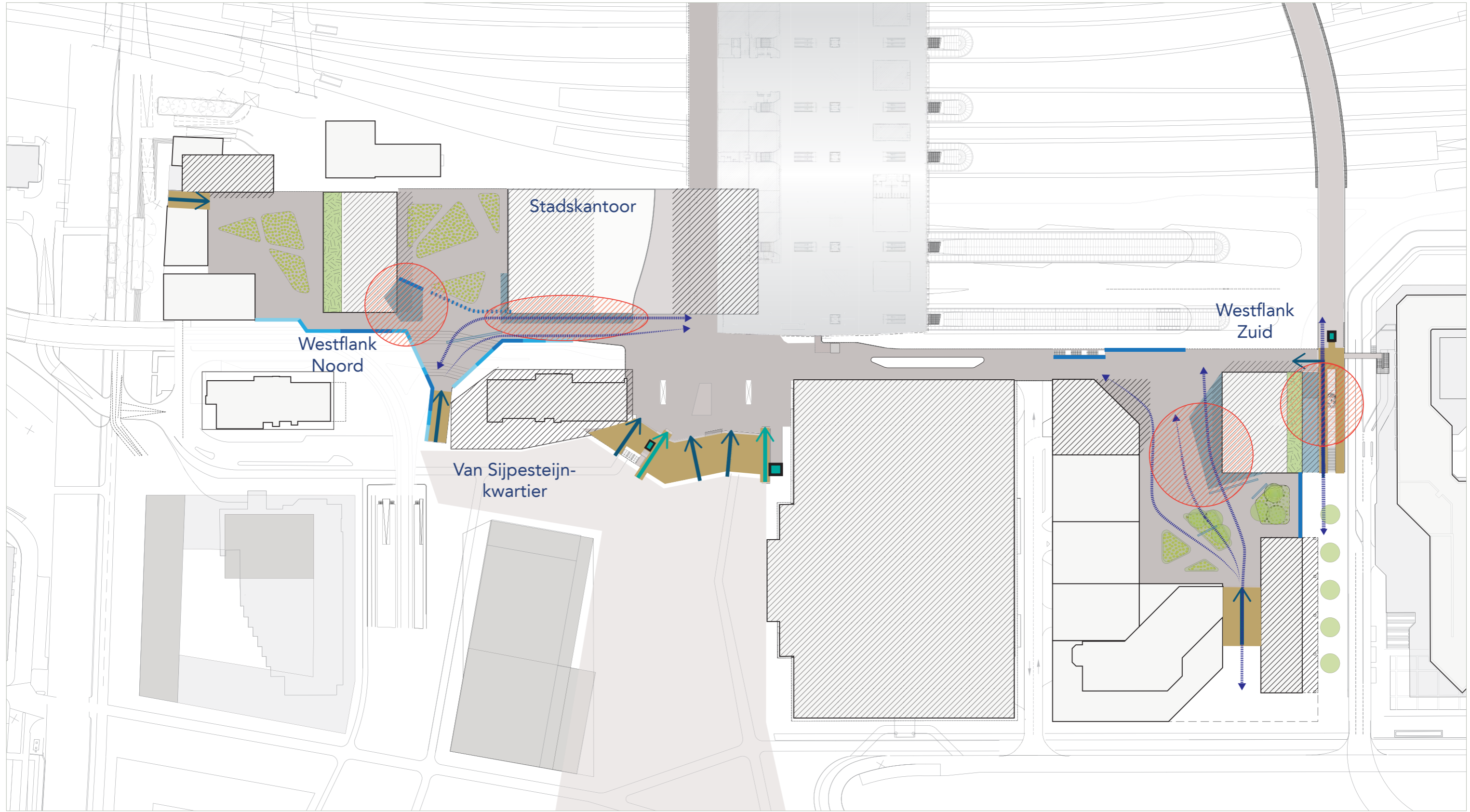
Bijgaande tekening toont de locaties voor mogelijke windschermmende maatregelen. In rood zijn de gebieden aangegeven waar in bepaalde omstandigheden een slecht windklimaat zou kunnen ontstaan en welke windschermmende elementen daarvoor ingezet zouden kunnen worden. Het is aan te bevelen om de benodigde windschermmende elementen zoveel mogelijk integraal mee te nemen in de architectonische uitwerking van de gebouwen of de landschappelijke inrichting van de pleinen.

Ter plekke van de noordelijke 'loper', langs het Stadskantoor, is integreren in het gebouw niet meer mogelijk; hier zal een (vrijstaande) luifel nodig zijn om een acceptabel windklimaat te bereiken.

Legenda

- setback
- luifel / droogloop
- groen
- bomen
- windscherm forumrand
- windscherm
- alternatieve loopstroom
- loopstroom
- hek + windschermmende functie

> mogelijke windmaatregelen op het Forum

Functionaliteit & toegankelijkheid

> Voorbeeld van een windluifel om de valwinden van het Stadskantoor op te vangen

zicht op Forum Noord vanaf Stationsplein west

Functionaliteit & toegankelijkheid

> Ondersteuning Forum

De uiteindelijke contouren van het Forum worden mede bepaald door de mogelijkheden en onmogelijkheden voor de inpassing van dragende elementen. De ruimte voor kolommen is heel beperkt omdat het ruimtebeslag van rijbanen, laad- en losvakken, busbanen en de goederenlift vaak al vastliggen of al gerealiseerd zijn. De uiteindelijke positionering van kolommen is het resultaat van een nauwkeurige afstemming tussen het ruimtebeslag van alle vervoersbewegingen en bijbehorende zichtlijnen enerzijds en de gewenste vorm van het Forum met realistische overspanningen anderzijds.

De noordelijke 'loper' wordt constructief 'opgehangen' aan het Stadskantoor. Het bestaande 'balkon' wordt uitgebreid tot een totale breedte van ruim 10 meter. Op de smalle strook tussen busbaan en Mineurslaan zijn dan geen kolommen nodig. De posities van de kolommen onder Opgang Noord zijn bepaald door de boogstralen en zichtlijnen van de bussen, het overzicht bij het in- en uitrijden van de logistiek hof van het Stadskantoor en een maximale overspanningsmaat van 20 meter. Het Casco Ontwerp Forum en het definitief ontwerp Mineurslaan zijn hier op elkaar afgestemd en de poeren voor de kolommen worden inmiddels al gerealiseerd.

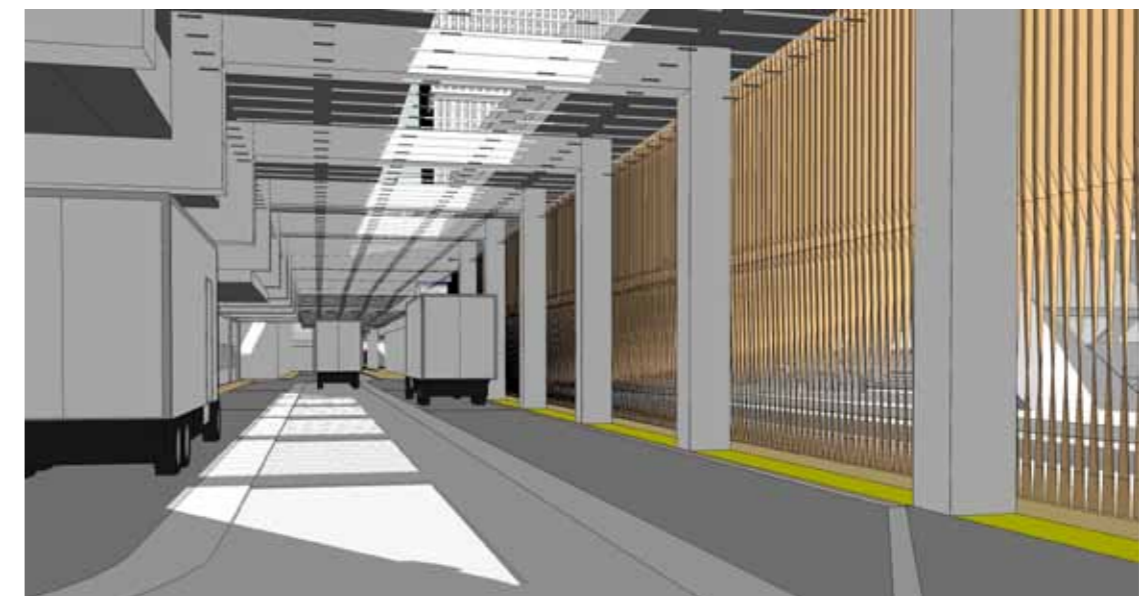
Onder de zuidelijke 'loper', ter plekke van het Beatrixgebouw, is in overleg met de gebouweigenaar een extra zone voor constructie gevonden dicht tegen de betaande gevel aan. De posities van de kolommen in deze zone worden gedefinieerd door het bestaande kolommenstramien van het Beatrixgebouw. Daardoor is het mogelijk een draagconstructie in de vorm van een portaal te maken. Op de smalle strook tussen busstation en laad- en losvakken worden de kolommen op de stramienmaat van het Beatrixgebouw gepositioneerd. Dit portaal zal wel een 'knik' moeten maken omdat de hoogte van het Forum niet aansluit bij de vloerhoogtes van het Beatrixgebouw. Voor het meest zuidelijke deel van het Forum en de fietstalling zijn de constructie principes afgestemd op de toekomstige uitbreiding met parkeergarage en kantoorgebouwen zoals bepaald in het Stedenbouwkundig Plan Westflank Zuid.

De ondersteuning van de zuidelijke 'loper' richting de Rabobrug wordt nader bepaald door de uitwerking van de Fietsenstalling Zuid; de fietsparkeersystematiek, positionering van hellingbanen en de gefaseerde bouw van Westflank

> constructiezones en kolomposities

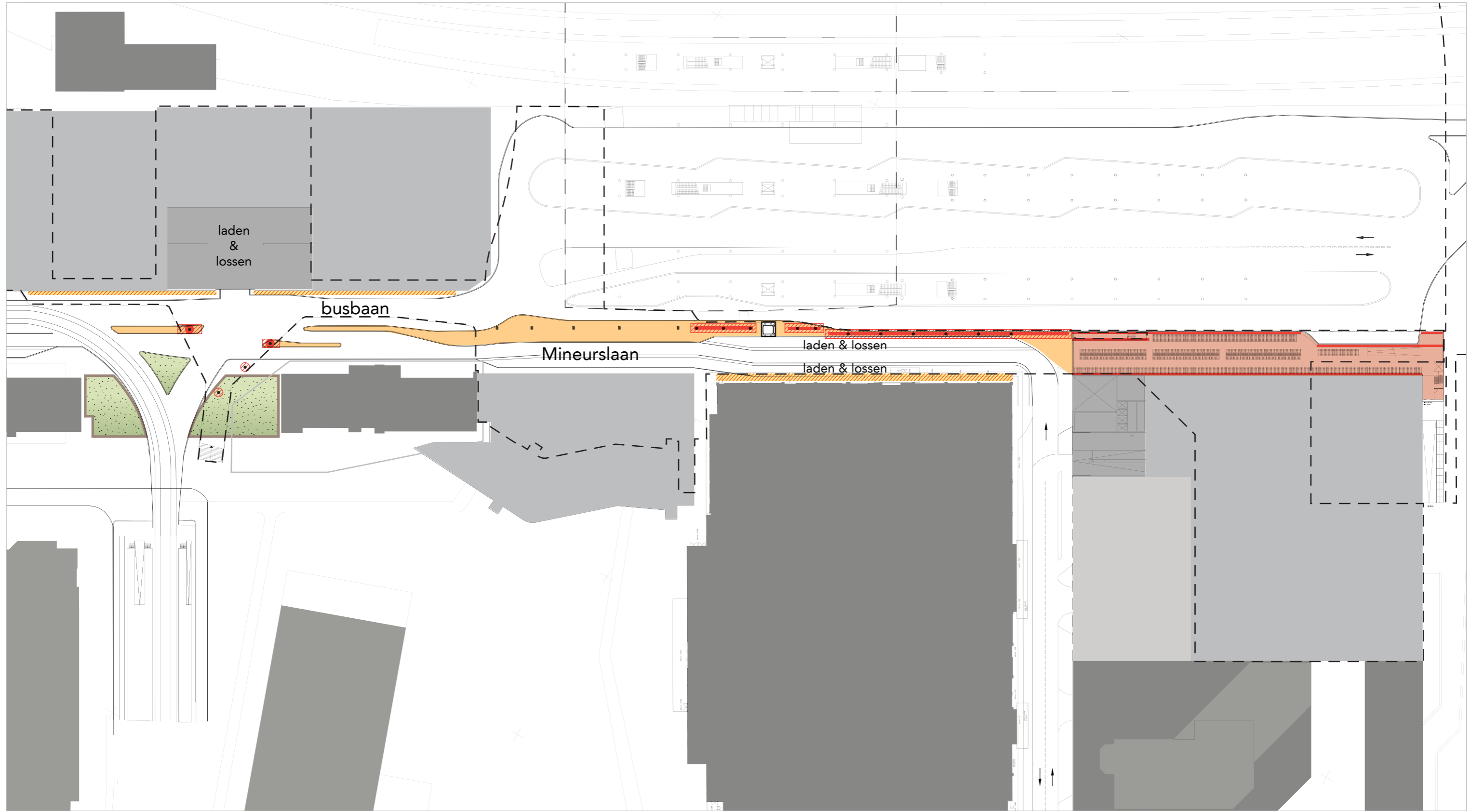

'loper' Noord is constructief 'opgehangen' aan het Stadskantoor

'Loper' Zuid wordt gedragen door een 'geknikt' portaal tegen het Beatrixgebouw

3.2 Samenhang & herkenbaarheid

Samenhang & herkenbaarheid

> Impressie van de gevels van het Forum vanuit zuidoost

belang van eenheid

Omdat het Forum én een verhoogd plateau is, én zo uitgestrekt is, is het begrip van de stedelijke routes en ruimtes belangrijk voor het gemak waarmee de passant het Forum zal gebruiken. Daarom zijn continuïteit in de uitwerking en een duidelijke samenhang, herkenbaar zowel vanaf het maaiveld als op het Forumniveau, zo belangrijk.

De samenhang en herkenbaarheid voor het gehele Forum wordt gewaarborgd door zowel voor het noordelijke Forum als het zuidelijke Forum een aantal dezelfde bouwstenen toe te passen.

Bouwstenen voor samenhang en herkenbaarheid

- 'verpakking' om het Forum
- continuïteit in bestrating/materialisering
- alomvattend verlichtingsplan Forum
- eenduidig verlichtingsplan Mineurslaan

In dit hoofdstuk wordt elk van deze bouwstenen verder toegelicht.

> Impressie van gevel/balustrade van het Forum vanuit noordwest

Samenhang & herkenbaarheid

> 'Verpakking' om het Forum

Door zijn uitgestrekte vorm zal het Forum vanuit verschillende posities op verschillende manieren te zien zijn. Het Forum is niet alleen het plateau met de looproutes en de pleinen, maar heeft een dikte ter plekke van parkeergarages en fietsenstallingen. Het is belangrijk om het Forum zowel vanaf het busstation en de Rabobrug als vanaf de Jaarbeurspleinstraat en vanuit de tram en de trein als één geheel te kunnen herkennen.

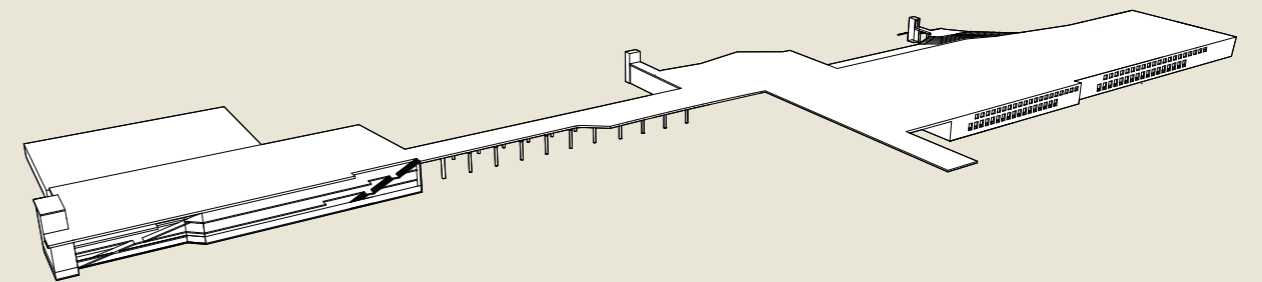
De reiziger die met de fiets vanuit het zuiden naar de Terminal gaat zal bij binnenkomst van de fietsenstalling het Forum al herkennen aan de gevel. Bij het verlaten van de fietsenstalling begeleidt de balustrade de reiziger verder naar de Terminal.

Door de gevels en de balustraden van het Forum als één continu en geïntegreerd element vorm te geven ontstaat er een coherentie tussen de routes die *naar* het Forum leiden en de routes die *over* het Forum lopen.

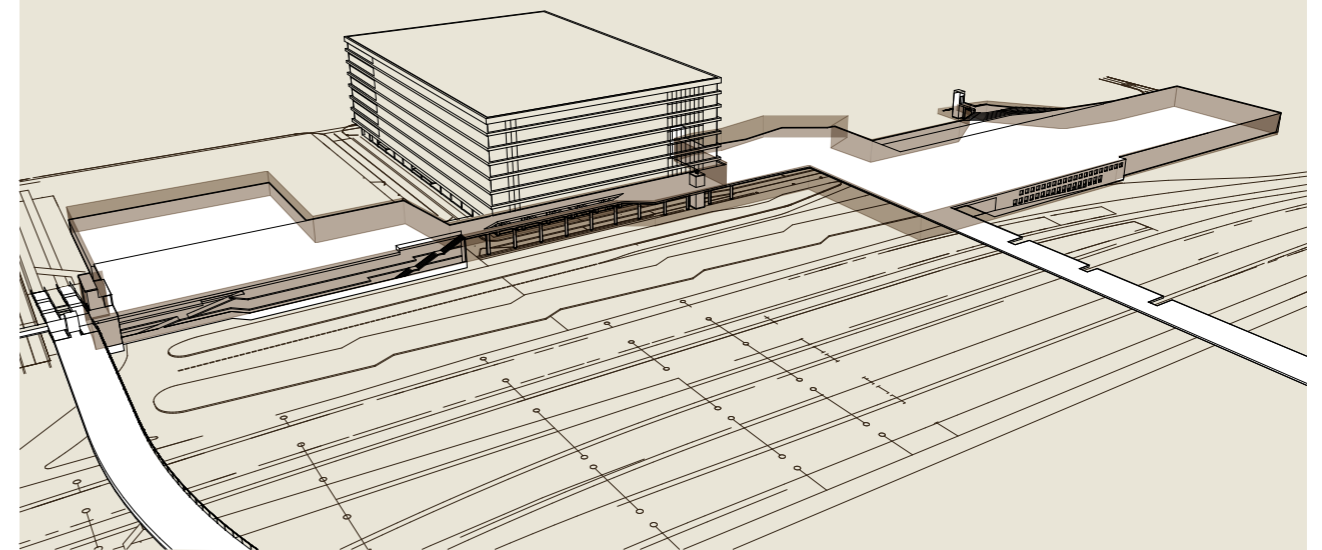
Ook vanuit de onderbouw en vanaf de Mineurslaan is het Forum duidelijk herkenbaar.

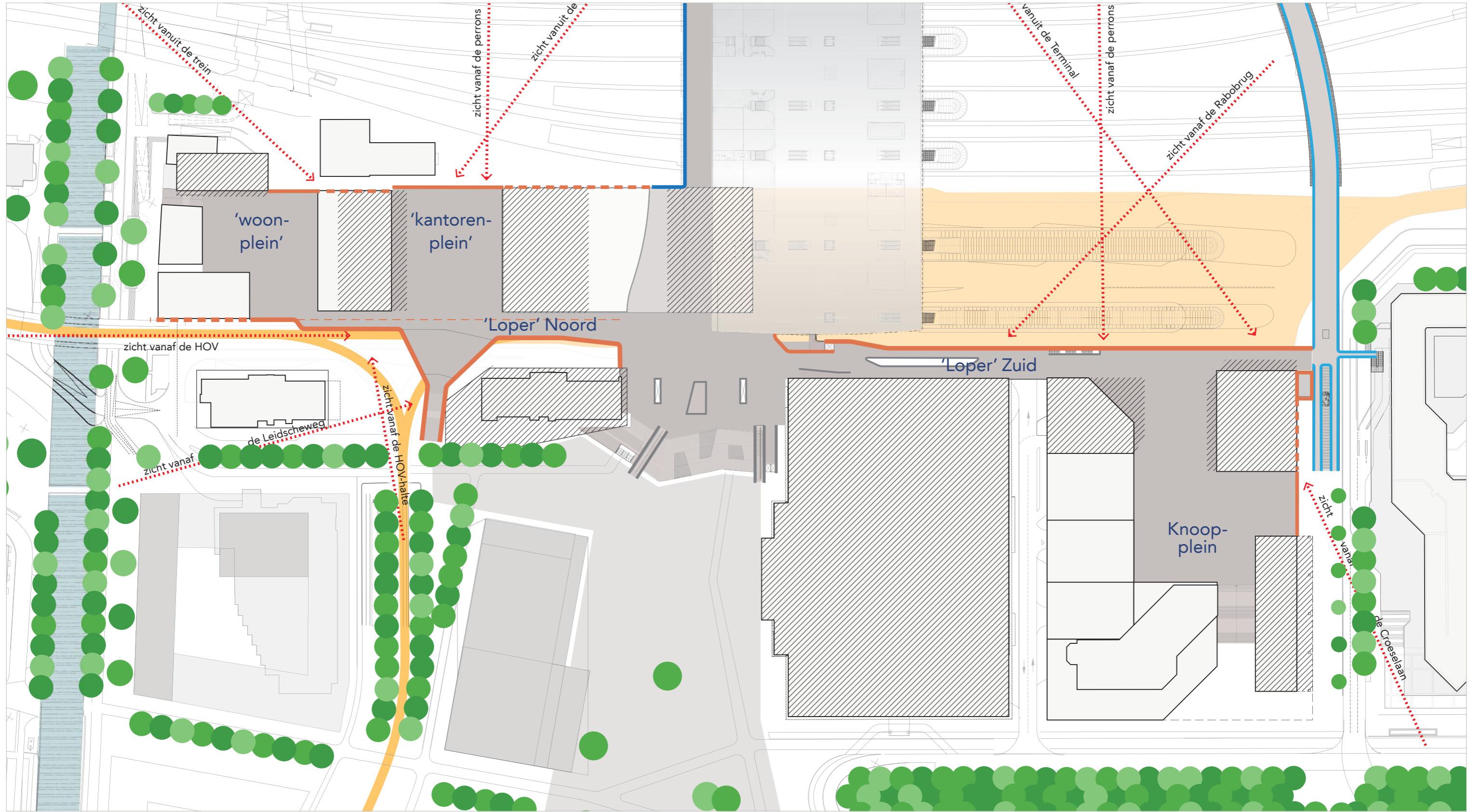
> conceptschets voor de 'verpakking' van het Forum

schematische weergave van het Forum; het opgetilde maaiveld boven fietsenstallingen en parkeergarages en boven de Mineurslaan

het versterken van de samenhang door het 'inpakken' van het gehele Forum

Samenhang & herkenbaarheid

> Wensbeeld gevel/balustrade

De gevels en de balustraden van het Forum vormen zoveel als mogelijk een geïntegreerd en continue element. Als 'verpakking' van het Forum moeten gevel en balustrade aan veel verschillende condities kunnen voldoen. Tussen de fietsenstalling en Busstation West is transparantie gewenst zodat er veel daglicht in de fietsenstalling komt en de sociale veiligheid op de busperronnen vergroot. Langs de Mineurslaan is transparantie echter minder wenselijk. Daar is het prettiger om het directe zicht op de laad- en losbewegingen te beperken.

Verschillende gradaties van transparanties moeten dus mogelijk zijn zonder dat de continuïteit verloren gaat. Dat zou kunnen met een structuur van verticale lamellen die op wisselende onderlinge afstanden staan of verdraaien om het doorzicht te beperken danwel te vergroten.

Bijgaand twee voorbeelden van een dergelijke lamellenstructuur. Beide zijn van een hoog kwaliteitsniveau en hebben een warme uitstraling. Als belangrijke bouwsteen voor het Forum is een hoog kwaliteitsniveau noodzakelijk.

Tijdens de totstandkoming van het Casco Ontwerp is er positief maar ook kritisch gereageerd op dit wensbeeld voor gevel en balustrade. Een integraal vervolgonderzoek waarin alle eisen en wensen worden beschouwd is nodig om dit voorstel aan te scherpen en een breder draagvlak te creëren onder uiteenlopende betrokken partijen.

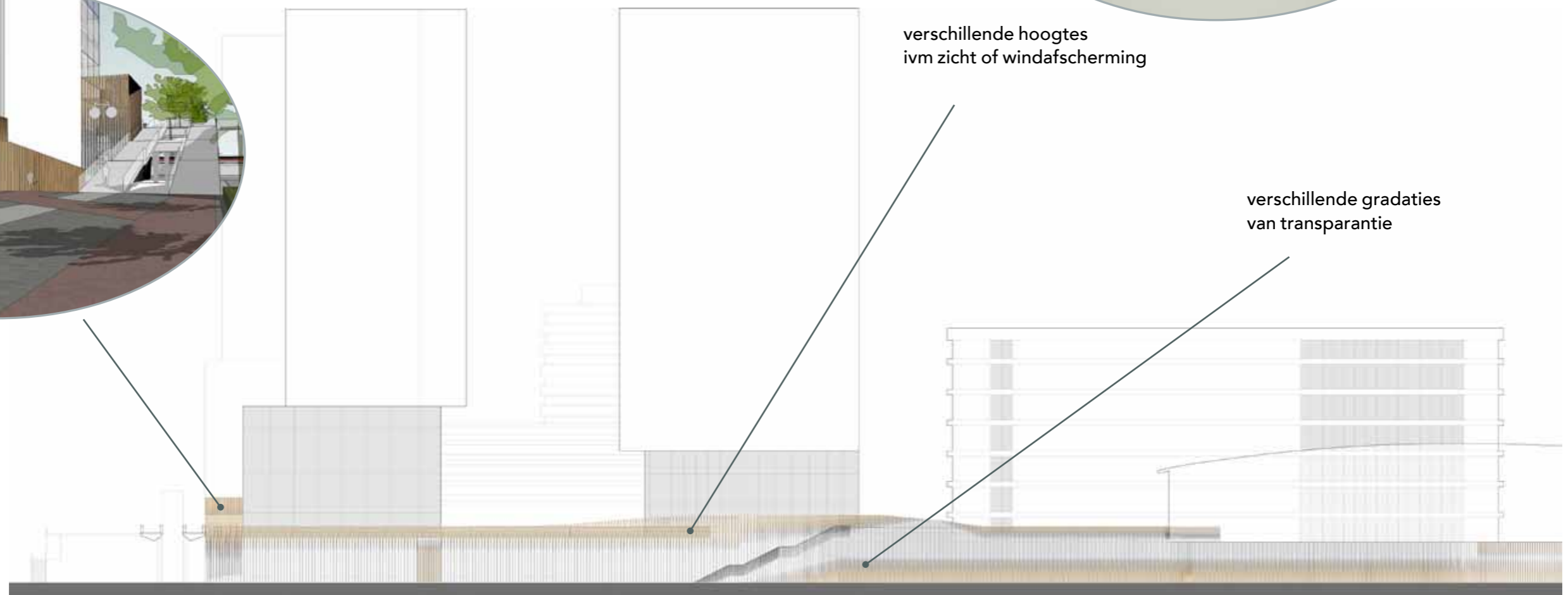
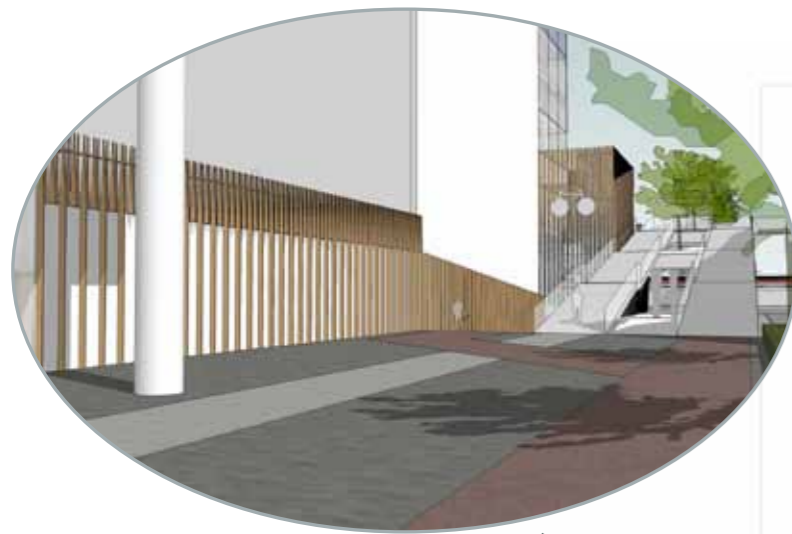
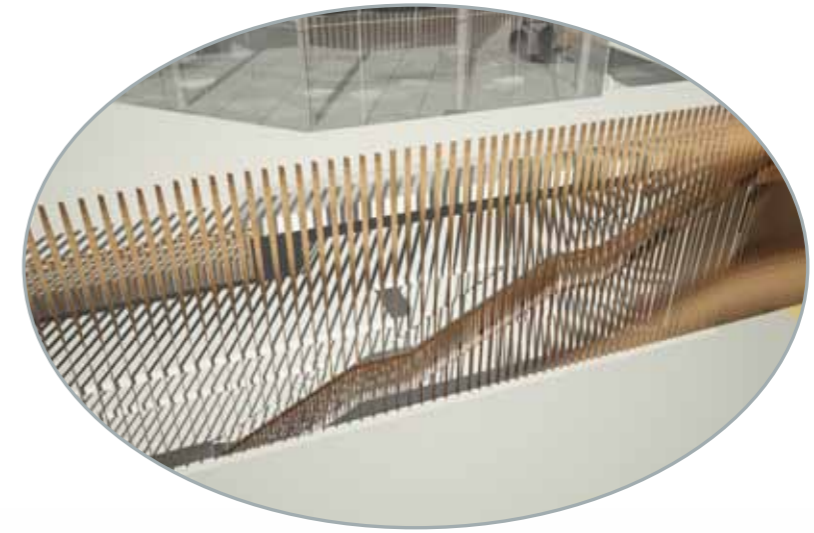

Nebuta House, Aomori, Japan

the Sackler Crossing, Kew Gardens, Londen

> referentiebeelden voor de kwaliteit en de uitstraling van gevel / balustrade

> gevel en balustrade als één geïntegreerd en continue element

Samenhang & herkenbaarheid

> Impressie van de geïntegreerde gevel en balustrade langs Busstation West

zicht op Forum en onderbouw vanaf de Rabobrug

Samenhang & herkenbaarheid

> schematische weergave van eenheid en overgang in bestrating

> Continuïteit in bestrating/ materialisering

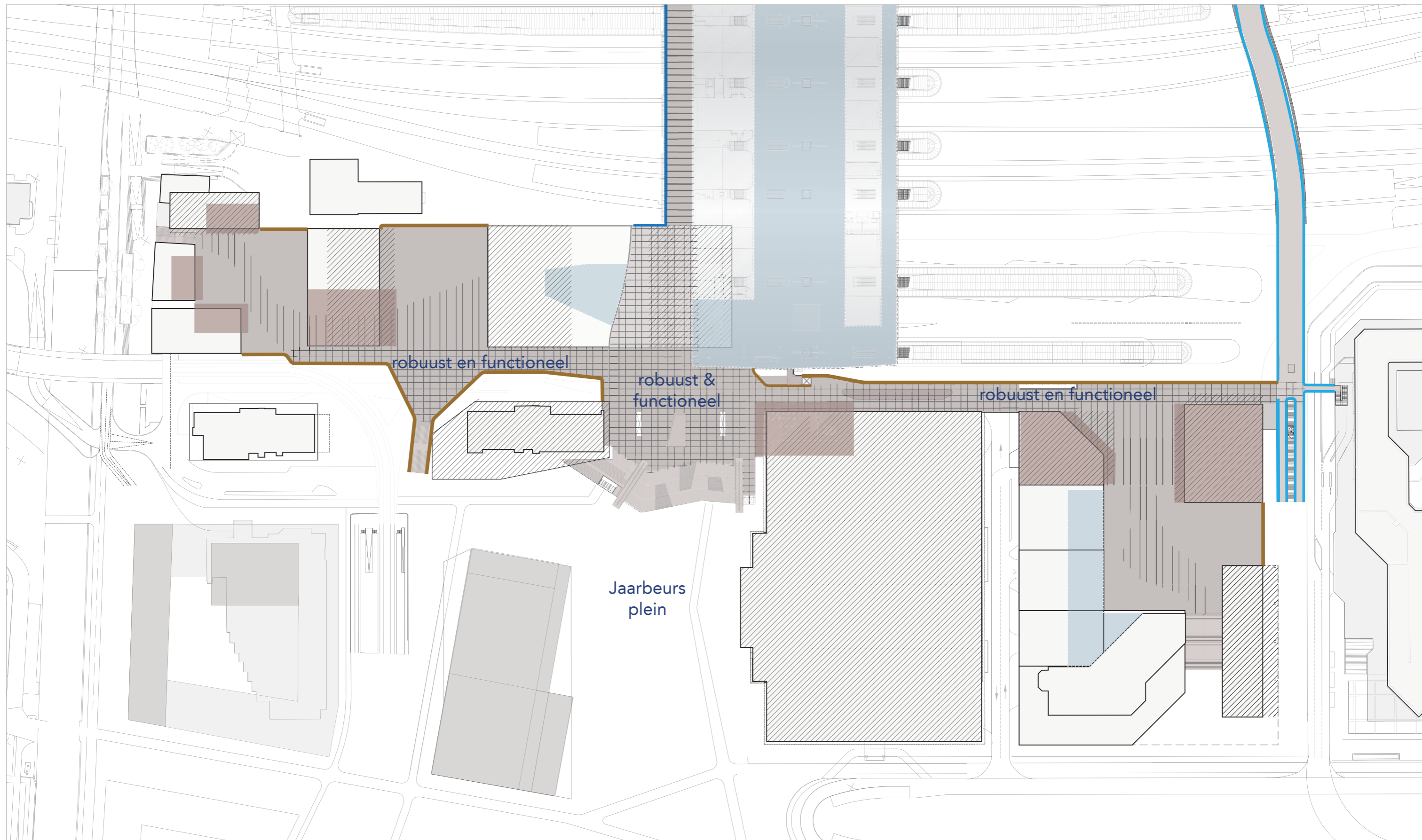
Stationsplein West is inmiddels in gebruik genomen. De materialisering is robuust en functioneel, passend bij de enorme stromen van voetgangers die er dagelijks overheen gaan. Eén van de bouwstenen voor een herkenbare samenhang is een continue bestrating. Het is de bedoeling dat de grijze natuursteen van Stationsplein West ook wordt toegepast op de 'lopers' van het Forum. Alle verbindingszones op het Forum krijgen dezelfde robuuste vormgeving en vormen zo een stevige basis voor adressering van verschillende gebouwen en overgangen naar de pleinen. Buiten de 'lopers' kan de samenstelling van de materialen en het patroon geleidelijk aan transformeren naar een bestrating die aansluit bij het gebruik en de identiteit van de private pleinen of de aangrenzende plinten van gebouwen. Om de stedelijke interieurs van de plinten zo goed mogelijk aan te laten sluiten op het openbaar gebied op het Forum is het wenselijk dat de bestrating ter plekke van de atria van buiten naar binnen doorloopt.

bestrating en materialisering van Stationsplein West

voorbeelden voor overgangen naar de pleinen

Samenhang & herkenbaarheid

> Impressie van de robuuste, functionele inrichting van de 'lopers' van het Forum

zicht over Forum Zuid vanaf de Rabobrug

Samenhang & herkenbaarheid

> Verlichtingsplan Forum

Verlichting is uiteraard belangrijk voor de sociale veiligheid en het gebruik op en onder het Forum. Maar met een goede verlichting kan ook een sfeer en identiteit bepaald worden en de oriëntatie op het Forum versterkt worden.

Voor het verlichtingsplan gelden de volgende uitgangspunten:

- de verlichtingsprincipes moeten aansluiten bij de verlichtingsprincipes van Stationsplein West, het Stads kantoor en de OV Terminal met bijzondere aandacht voor de overgangen;
- de balustrade ook in de avondbeleving inzetten als begeleidend element;
- naast functionaliteit de verlichting vooral ook inzetten ter versterking van sfeer, identiteit en oriëntatie.

Functionele verlichting

Om de samenhang te versterken worden voor de verlichting elementen gebruikt die er hetzelfde uitzien als die van Stationsplein West en het Jaarbeursplein. Grote masten van ca. 16 meter met meerdere armaturen, vergelijkbaar met de masten onderaan de trappen op Jaarbeursplein, komen ter plekke van de doorgang naar het Knoopplein en midden op de Opgang Noord. Kleinere masten van ca. 7 meter met twee armaturen, vergelijkbaar met de masten langs het Beatrixgebouw op Stationsplein West, komen op de 'lopers' aan de zijde van de bebouwing. Deze masten staan op een onderlinge afstand van ca. 14 meter en bij de doorgang naar het Knoopplein wordt de rij van masten onderbroken.

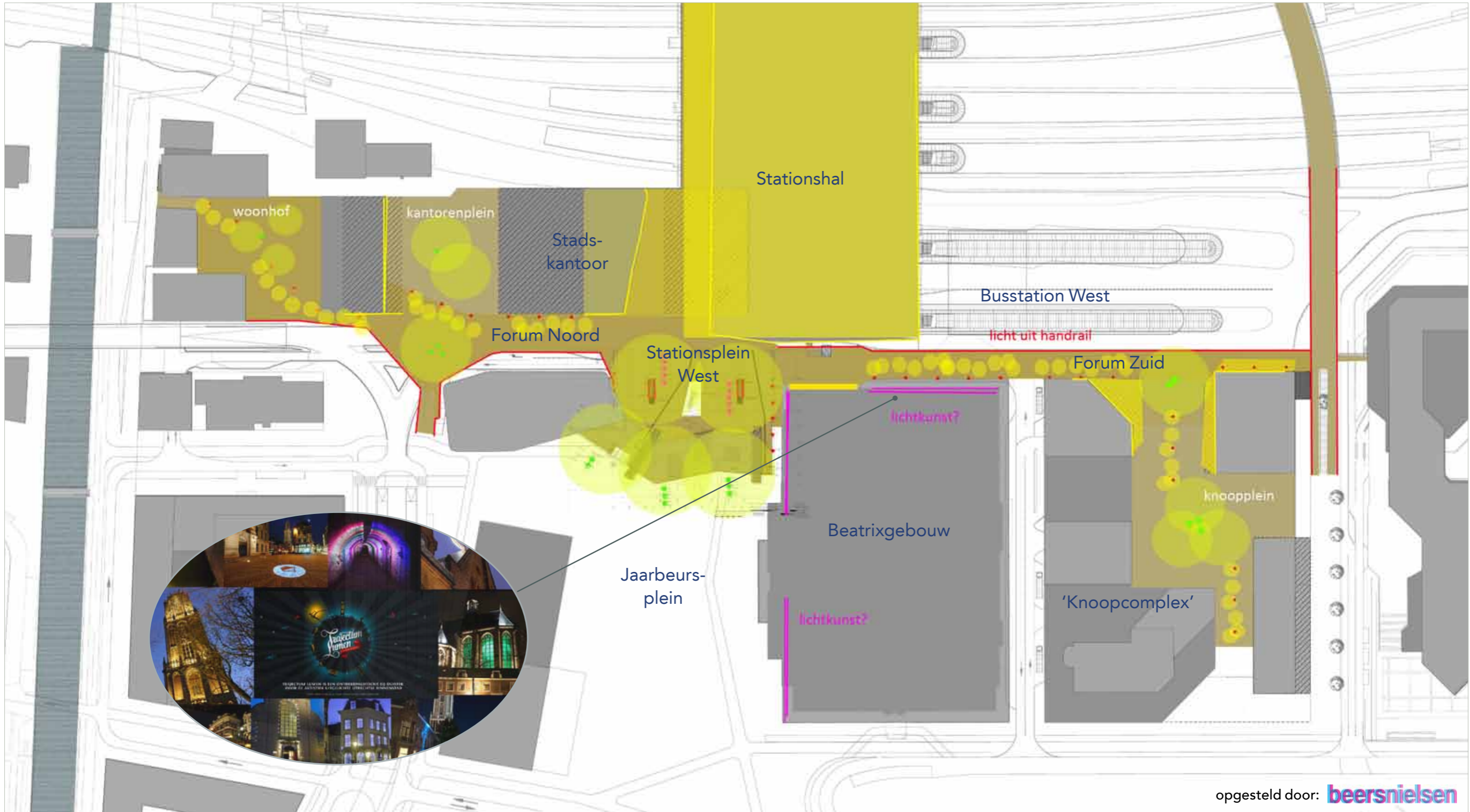

verlichtingsmasten 7 meter

verlichtingsmasten 16 meter

> overzicht van elementen voor de verlichting van het Forum

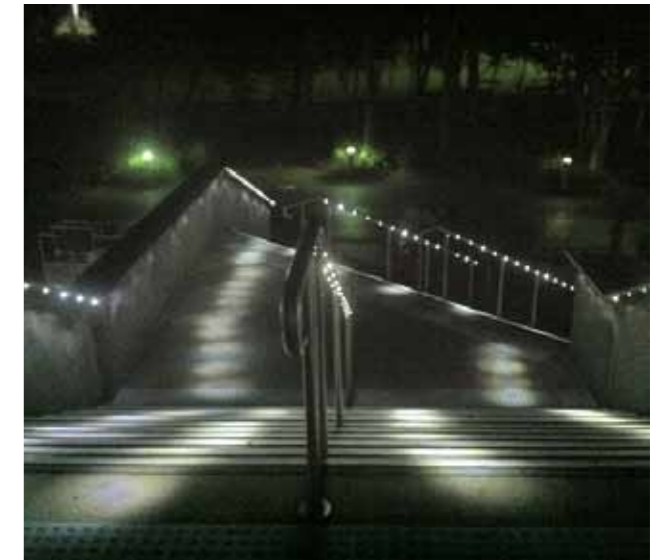

Samenhang & herkenbaarheid

Accentverlichting

De ruimtelijke dragers in het plan worden ingezet voor accentverlichting. Een nieuw verlichtingselement is een lichtlijn langs de balustrade die de voetganger ook in de avondsituatie over het Forum begeleid. Ook de verlichting van en vanuit de aangrenzende gebouwen wordt ingezet als sfeerverlichting.

De dichte gevel van het Beatrixgebouw vormt een mooie kans voor een lichtkunstwerk. Daarmee zou het hele Forum 'op de kaart' gezet kunnen worden en wellicht een uitbreiding van "Trajectum Lumen" kunnen zijn.

voorbeelden van licht in de balustrade als begeleidend element en tbv de oriëntatie

> referentiebeelden van accentverlichting en sfeerverlichting voor de gevel/balustrade

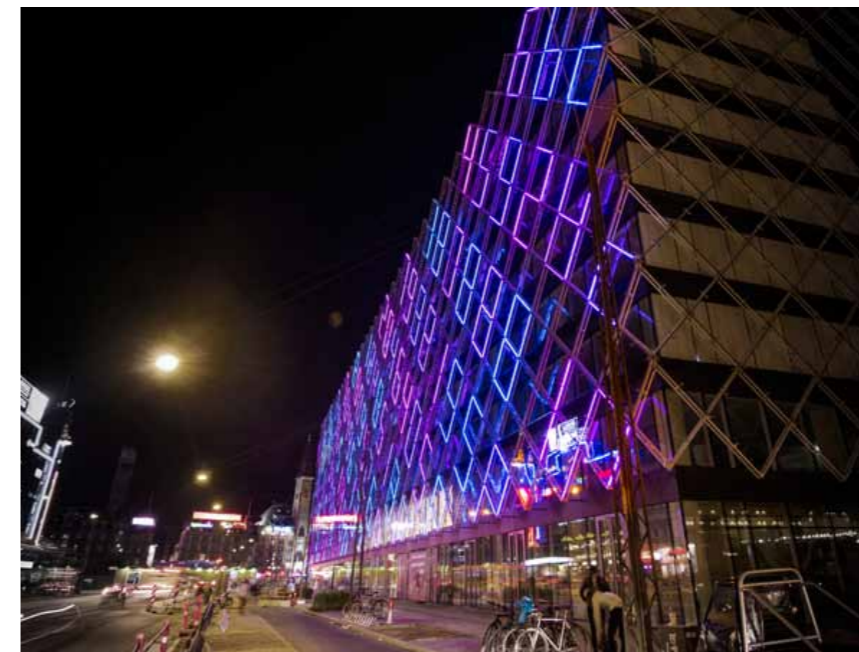
voorbeelden van sfeerverlichting vanuit aangrenzende bebouwing door een lamellengevel (bijvoorbeeld bij de fietsenstalling)

voorbeelden van sfeerverlichting dmv verlichting van atria en overstekken

> referentiebeelden van accentverlichting en sfeerverlichting voor bebouwing aan het Forum

voorbeelden van een lichtkunstwerk op de gevel

Samenhang & herkenbaarheid

> wensbeeld voor een continue verlichting voor Mineurslaan én busstation

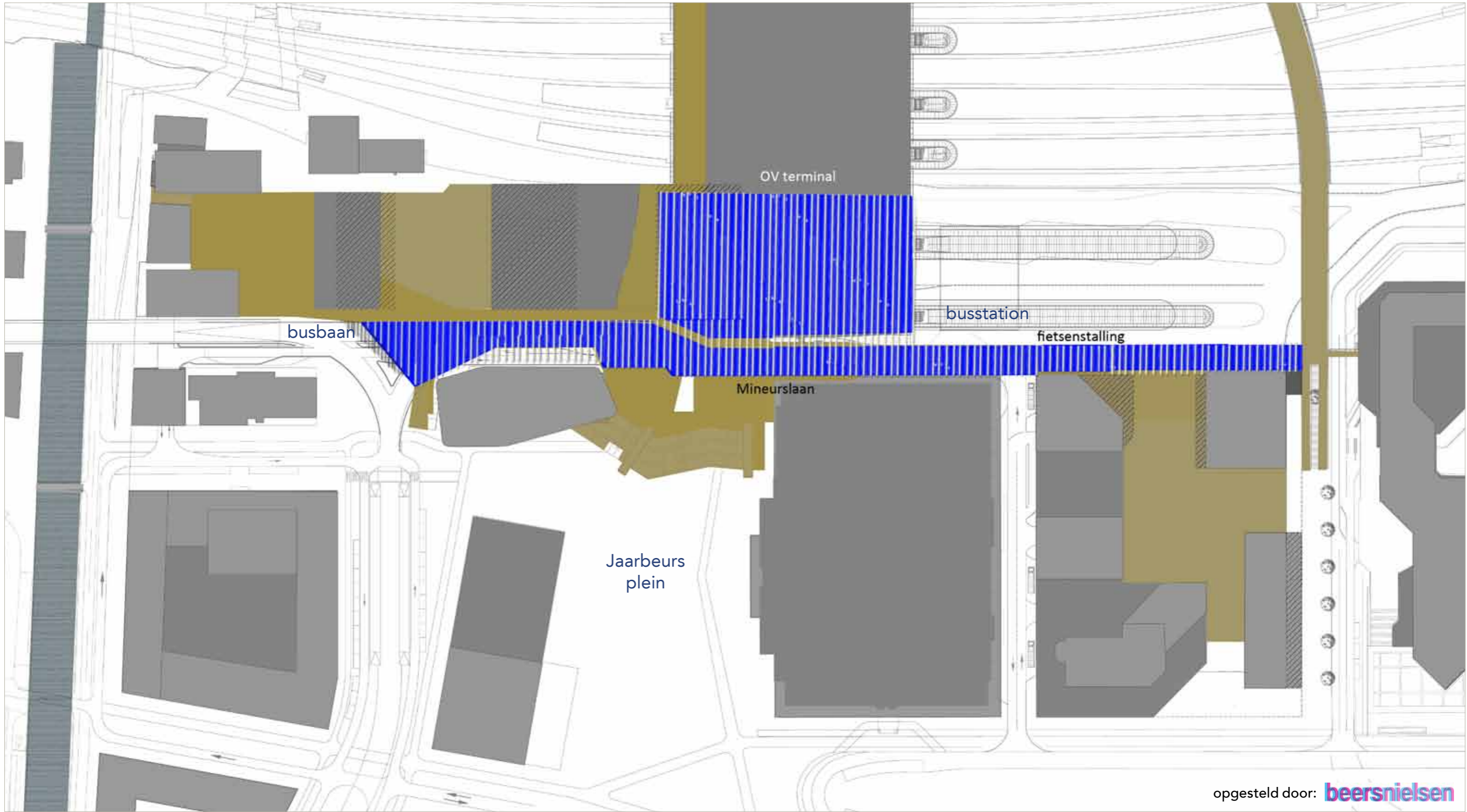
> Verlichtingsplan Mineurslaan

Het is belangrijk dat ook onder het Forum een eigen identiteit ontstaat die herkenbaar is voor de vrachtwagenchauffeurs en de busreizigers. Door met de verlichtingselementen een patroon te creëren ontstaat een continuïteit. Dit patroon kan bestaan uit buisarmaturen, op een onderlinge afstand van ca. 2 meter, die haaks op de rijrichting worden opgehangen. Op die manier kan ook het lichtniveau eenvoudig aangepast worden op de omgeving bij het in -en uitrijden.

Dezelfde verlichtingselementen zouden ook toegepast kunnen worden onder de OV Terminal zodat onder het Forum, zowel boven de Mineurslaan als boven het busstation, een herkenbaar samenhangend beeld ontstaat.

> referentiebeelden voor een patroon met buisarmaturen voor een functionele verlichting

opgesteld door: **beersnielsen**

3.3 Pleinen & accenten

Pleinen & accenten

De 'lopers' krijgen hoofdzakelijk een robuuste, functionele inrichting. De bestrating sluit naadloos aan bij die van Stationsplein West, de balustraden zijn overal gelijk en over de gehele lengte van de verbindingzone worden dezelfde lichtmasten gebruikt. Dit alles zorgt voor een herkenbare samenhang. Buiten de 'lopers', in de overgangen naar de pleinen en op de pleinen zelf, zijn er meer mogelijkheden voor verblijf én voor een heel specifieke inrichting. De karakteristieke eigenschappen van elk plein moeten worden ingezet om een bijzondere plek te creëren die een toevoeging betekent voor het netwerk van stedelijke ruimtes en die voorziet in een specifieke behoefte. Daarbij moeten zoveel mogelijk locatiespecifieke kenmerken worden gebruikt, zoals:

- aanliggende functies
- ruimtelijk karakter
- relatie met 'loper'
- bezonning
- windklimaat

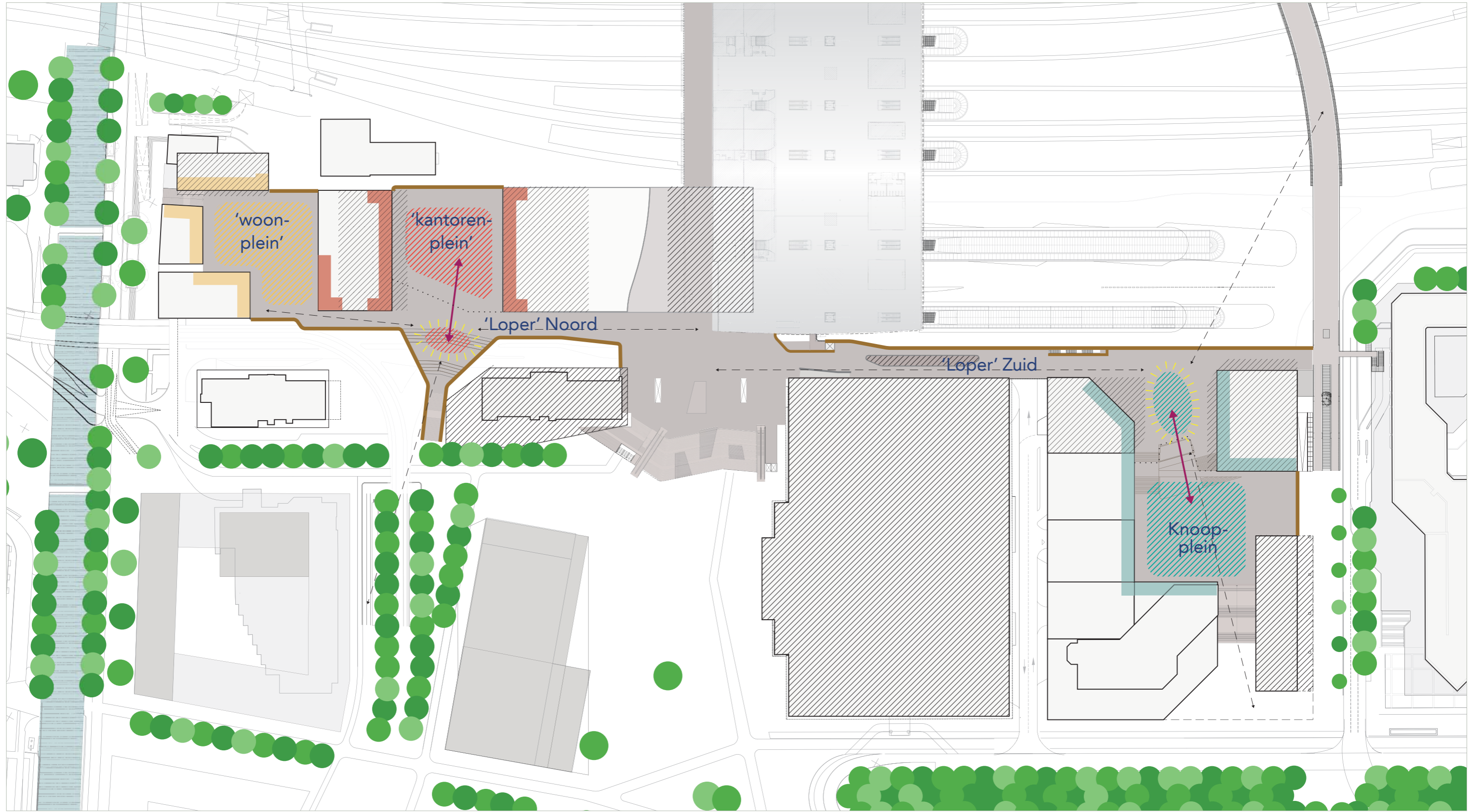
De beeldkwaliteitplannen voor Westflank Noord en Westflank Zuid zijn vastgesteld en zijn de basis voor de verzijszoning van de pleinen.

De overgangen naar de pleinen zijn uitstekende oriëntatiepunten voor het gehele Forum. Deze plekken zijn zichtbaar vanaf de 'lopers' maar ook vanuit de omliggende openbare ruimte.

> Impressie van het Knoopplein

> overzicht van pleinen en accenten op het Forum

Pleinen & accenten

> Impressie van het oriëntatie punt bij Opgang Noord en een specifiekere inrichting voor het 'kantorenplein'

zicht over Forum Noord vanaf het 'woonplein'

Pleinen & accenten

Elk plein heeft haar eigen specifieke kenmerken en ze kunnen dan ook afzonderlijk van elkaar verder worden uitgewerkt. Daarbij gelden de algemene beeldkwaliteitseisen zoals vastgesteld in de stedenbouwkundige plannen voor Westflank Noord en Westflank Zuid. Hieronder volgt een beknopte opsomming van de kenmerken van elk plein.

> Typering 'woonplein'

lokatiespecifieke kenmerken van het 'woonplein' zijn:

- heeft een beperkte functie met betrekking tot de bereikbaarheid en de bezoeker is er 'te gast'
- heeft een gedifferentieerde inrichting met een intiem karakter waarmee de omwonende zich kunnen identificeren
- heeft een uitnodigende inrichting die verleidt tot gebruik van de omwonende
- toepassing van 'zachtere' materialen en groen in verschillende vormen
- de doorgaande route moet desalniettemin helder en functioneel zijn

> Typering 'kantorenplein'

lokatiespecifieke kenmerken van het 'kantorenplein' zijn:

- de bereikbaarheidsfunctie beperkt zich hoofdzakelijk tot het personeel van het Stadskantoor en is geen doorstroombaan

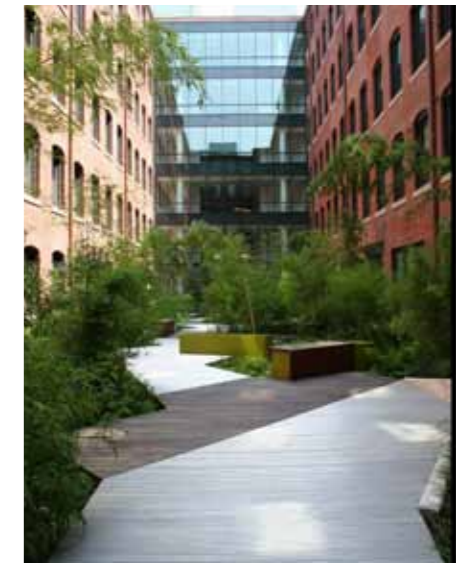
- het toevoegen van een functie is zeer wenselijk (koffiebar/expositieruimte) om de aantrekkingskracht te vergroten.
- de ruimte wordt geflankeerd door twee 90 meter hoge gebouwen en heeft een ruimtelijke en visuele 'afbakening' in de hoogte door het toevoegen van een opgaand element (aandacht voor menselijke maat)
- zichtbaarheid vergroten vanaf straatniveau
- noodzaak tot windafschermende maatregelen
- aansluiting bij Opgang Noord

> Typering Knoopplein

lokatiespecifieke kenmerken van het Knoopplein zijn:

- heeft een functie als doorstroomgebied tussen Croeselaan en Forum
- goed zicht op de overgang naar het Forum en op de doorgang naar de Croeselaan
- kent een levendigheid door verschillende aanliggende functies
- duidelijke binnen-buitenrealities ter plekke van de atria en entrees van gebouwen
- heeft een prettige bezonning en er is relatief weinig wind
- krijgt een heel groen karakter

> referentiebeelden voor sfeer en typering van het 'Woonplein'

Pleinen & accenten

> referentiebeelden voor sfeer en typering van het 'Kantorenplein'

> referentiebeelden voor sfeer en typering van het Knoopplein

4 Casco Ontwerp

Onderdelen Casco Ontwerp

In het Casco Ontwerp worden die onderdelen vastgelegd die noodzakelijk zijn voor het goed functioneren van het Forum en die de samenhang en herkenbaarheid waarborgen:

- de basiscontour
- Opgang Noord
- constructie principes
- de zonering voor verbinden
- de zonering voor verblijven
- de 'verpakking' van het Forum
- de aansluiting bij aangrenzende gebouwen
- basis-inrichting voor de 'lopers'

Voor de inrichting van de pleinen zijn in dit Casco Ontwerp de condities bepaald:

- collectief privaat terrein
- openbaar toegankelijk
- goede verblijfskwaliteit
- sfeer en typering sluit aan bij aangrenzende functies
- inrichting sluit aan bij lokaal klimaat (wind en zon)
- gebruik van materialen en/of elementen van de 'lopers' (bestrating/balustrade)

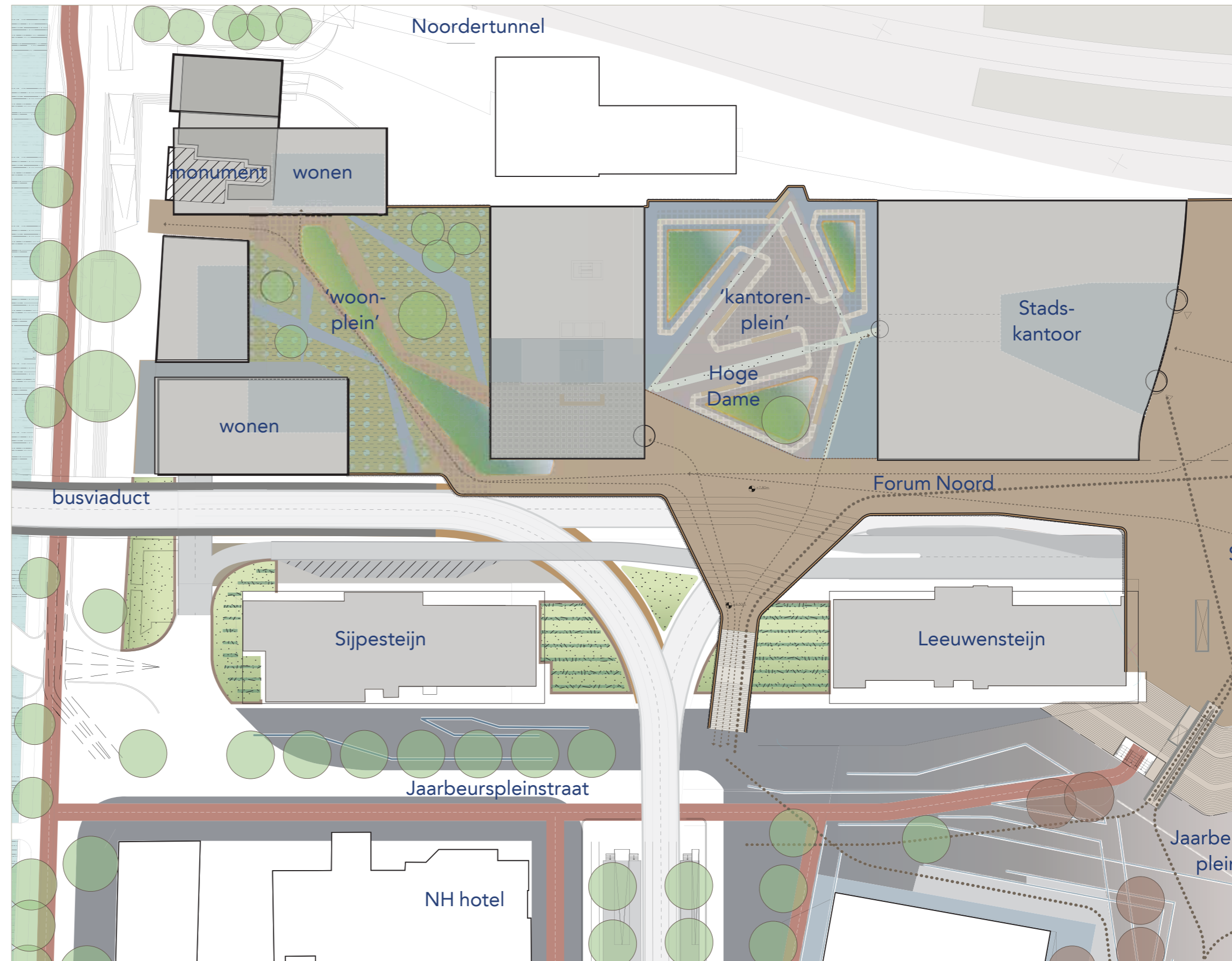
In dit hoofdstuk staan achtereenvolgend de overzichtskaart van het Forum, de overzichtskaart van de ondersteuning van het Forum op het maaiveldniveau en de principedoorssneden per deelgebied. Daarna wordt nog kort ingegaan op Forum Noord en Forum Zuid en worden de vervolggopgave voor beide deelgebieden benoemd.

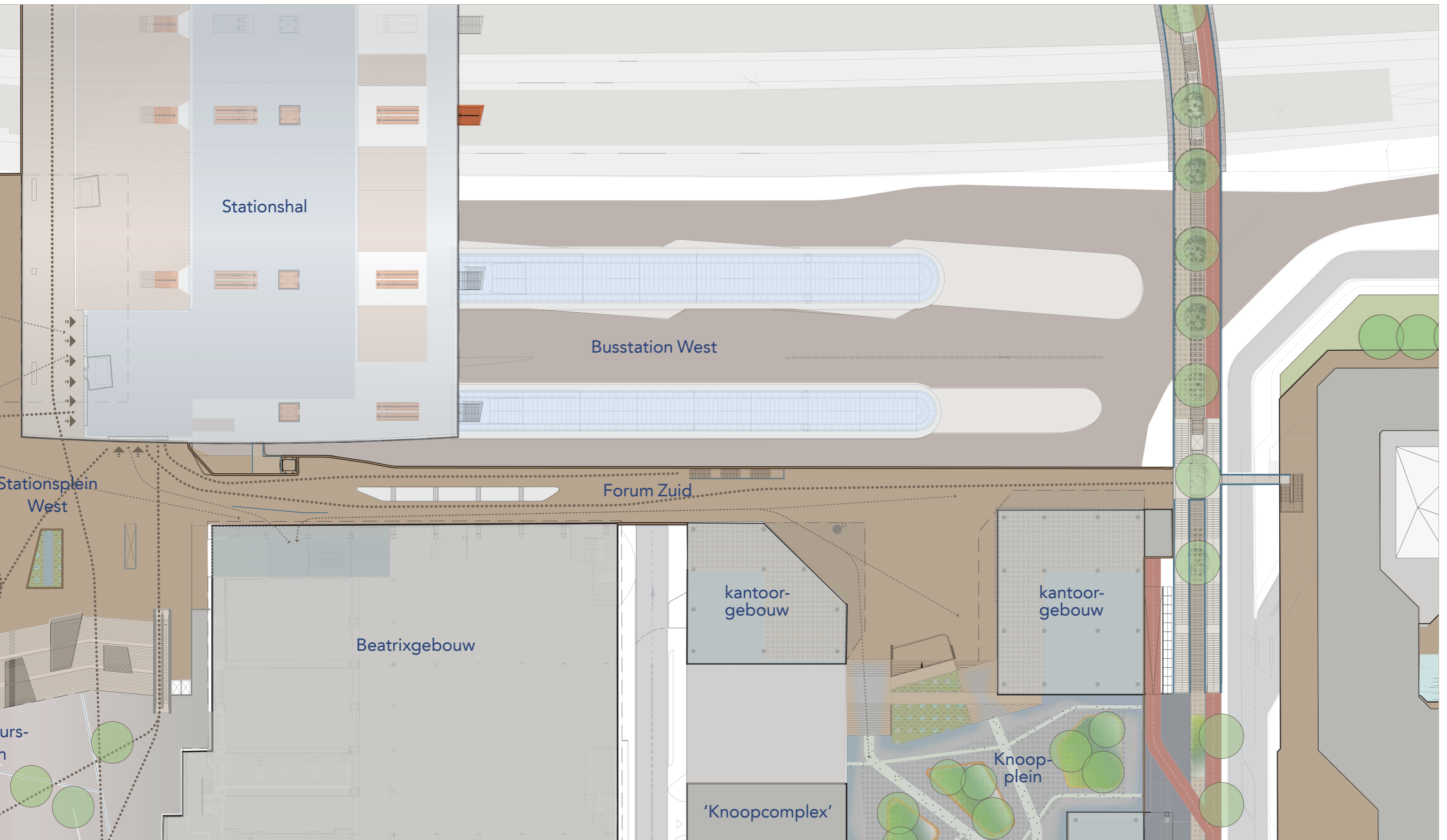
> Vogelvluchtperspectief van het Forum gezien vanuit het noordwesten

Plankaart +1

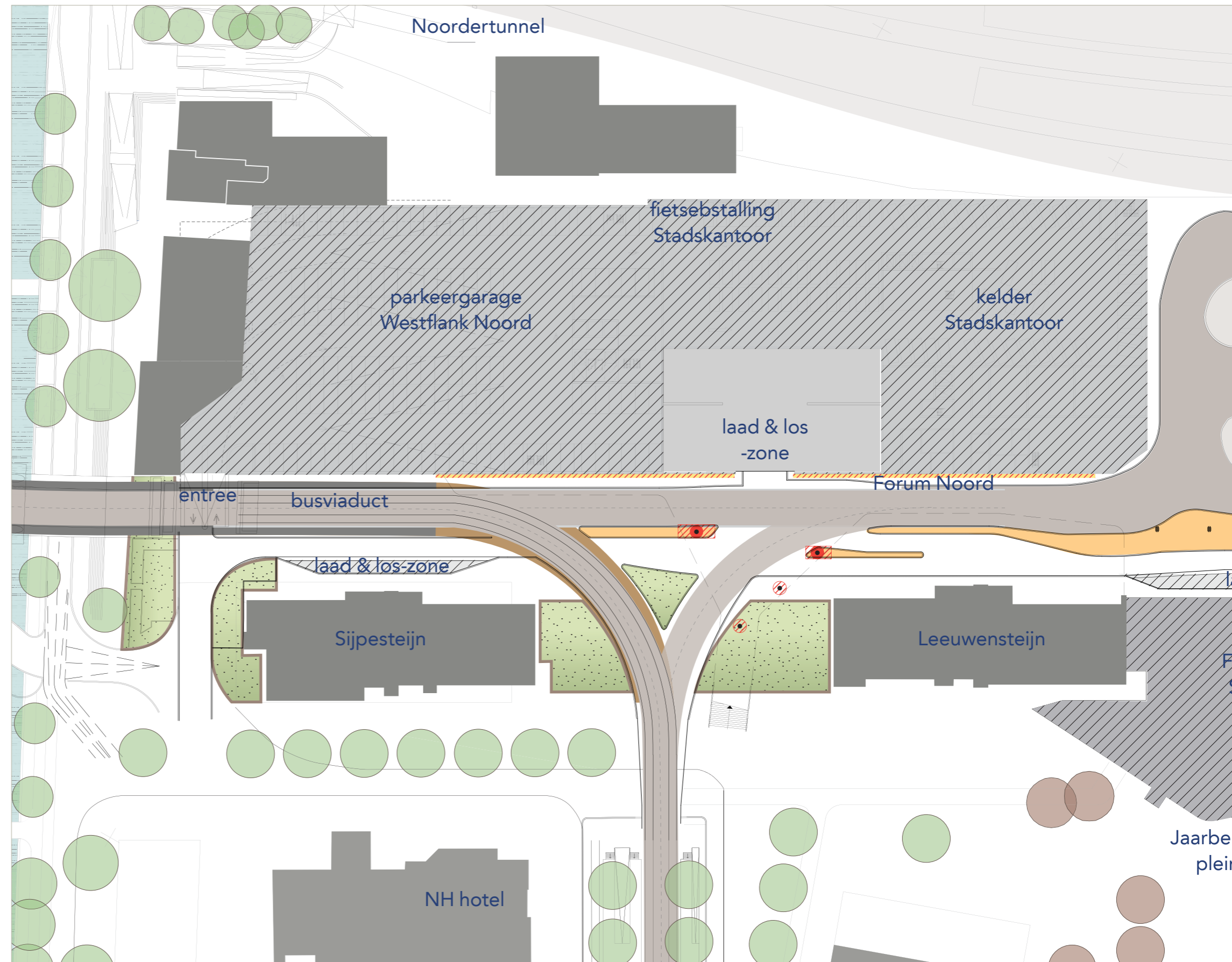
> Forumniveau
(10,30 + NAP)

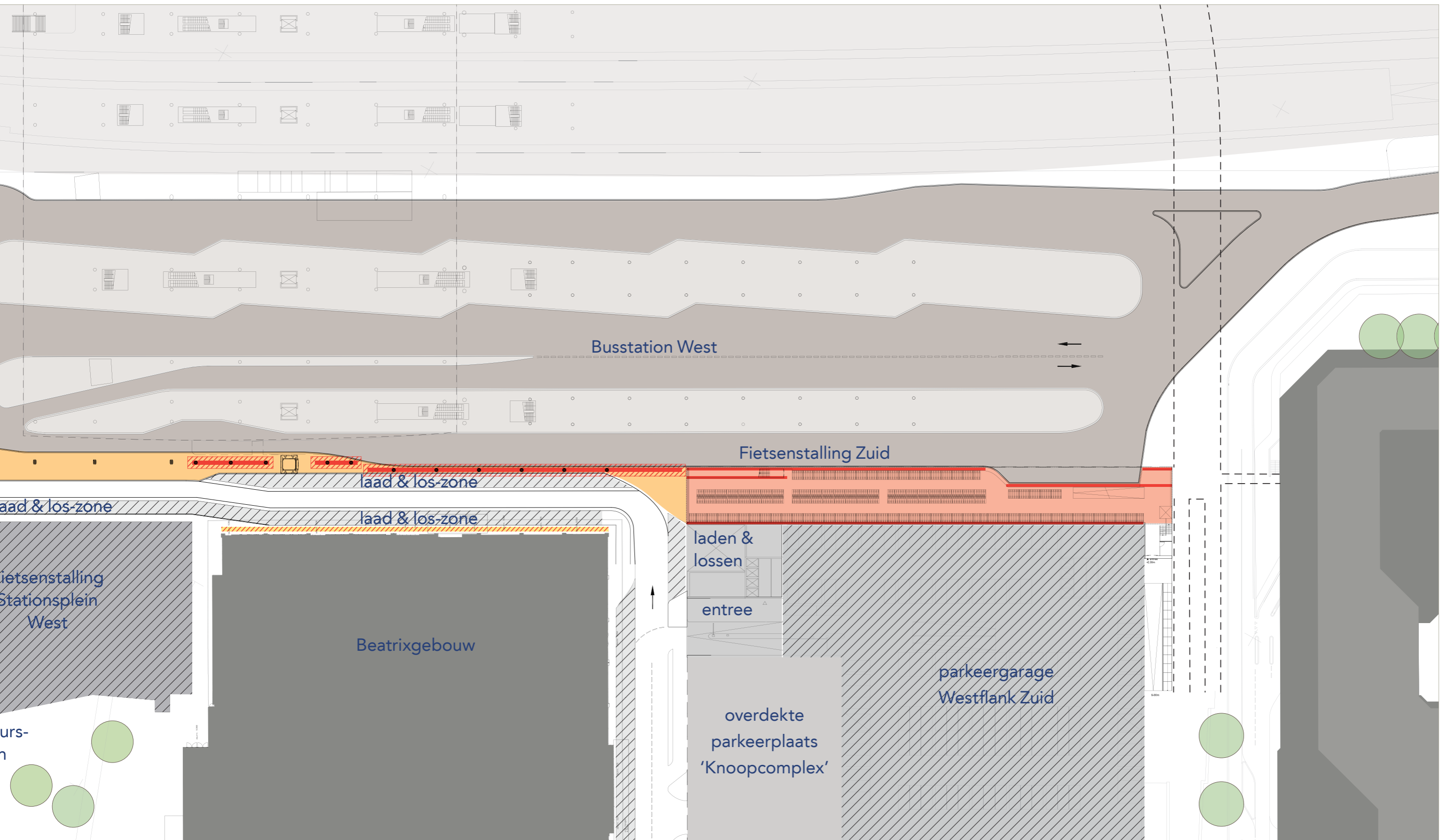

Plankaart 0

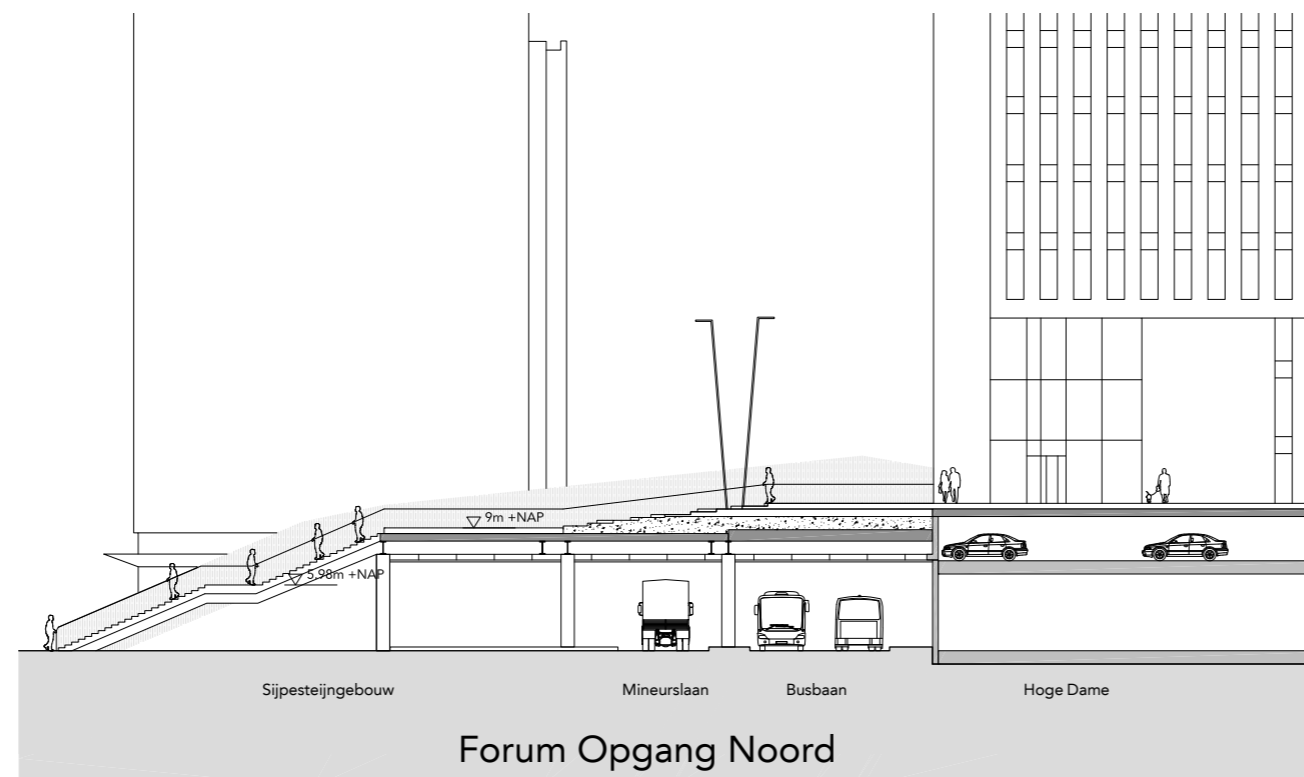
> Maaiveldniveau
(2,50 + NAP)

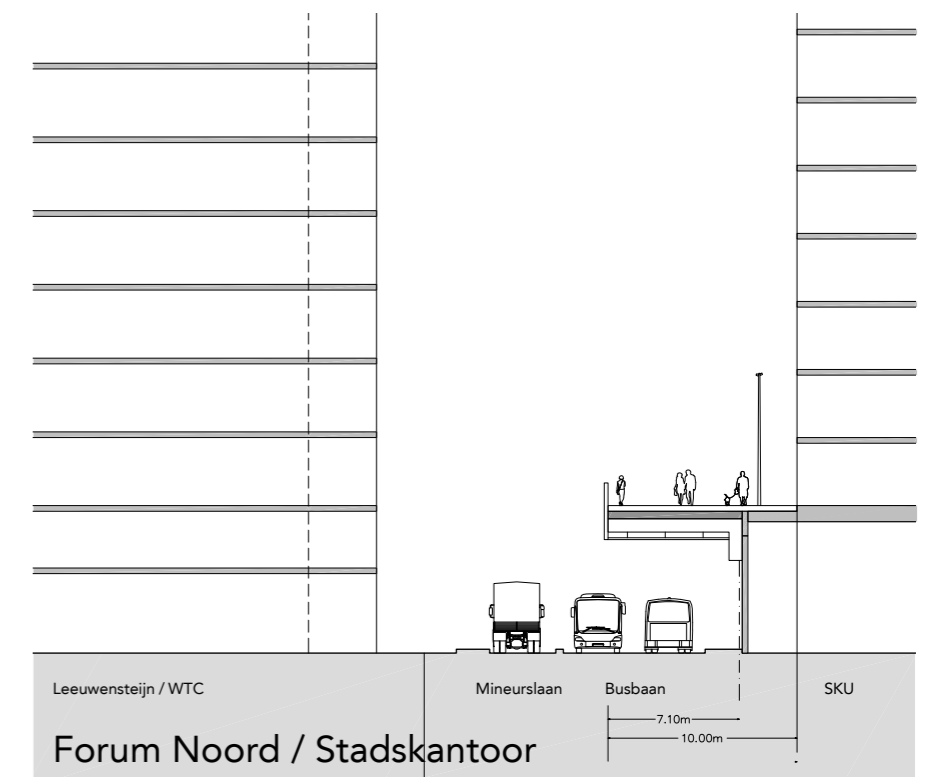

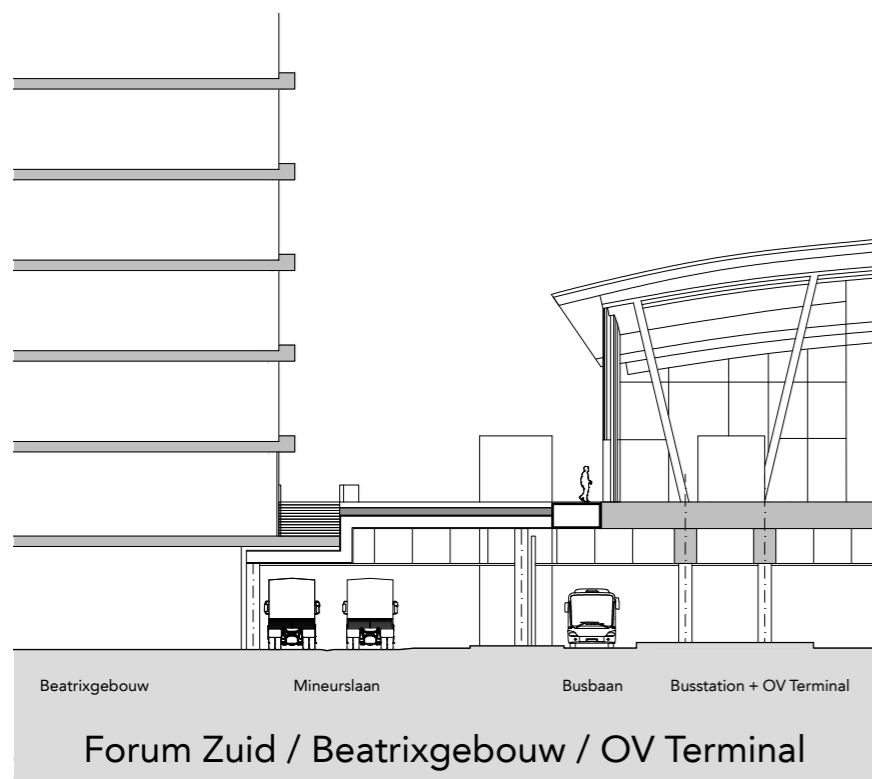
Doorsneden Casco Ontwerp

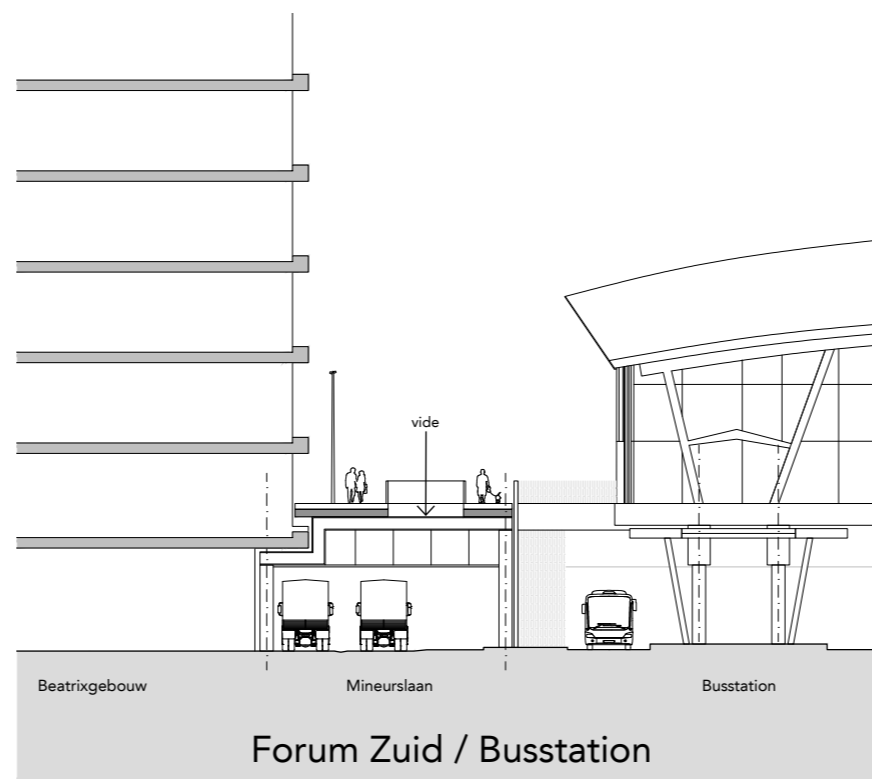
- Opgang Noord ligt 1.30 m lager dan de rest van het Forum en is onderdeel van het Forum
- de posities van de kolommen onder Opgang Noord houden rekening met boogstralen en zichtlijnen van de bussen en vrachtwagens.
- de maximale overspanningsmaat is 20 meter.

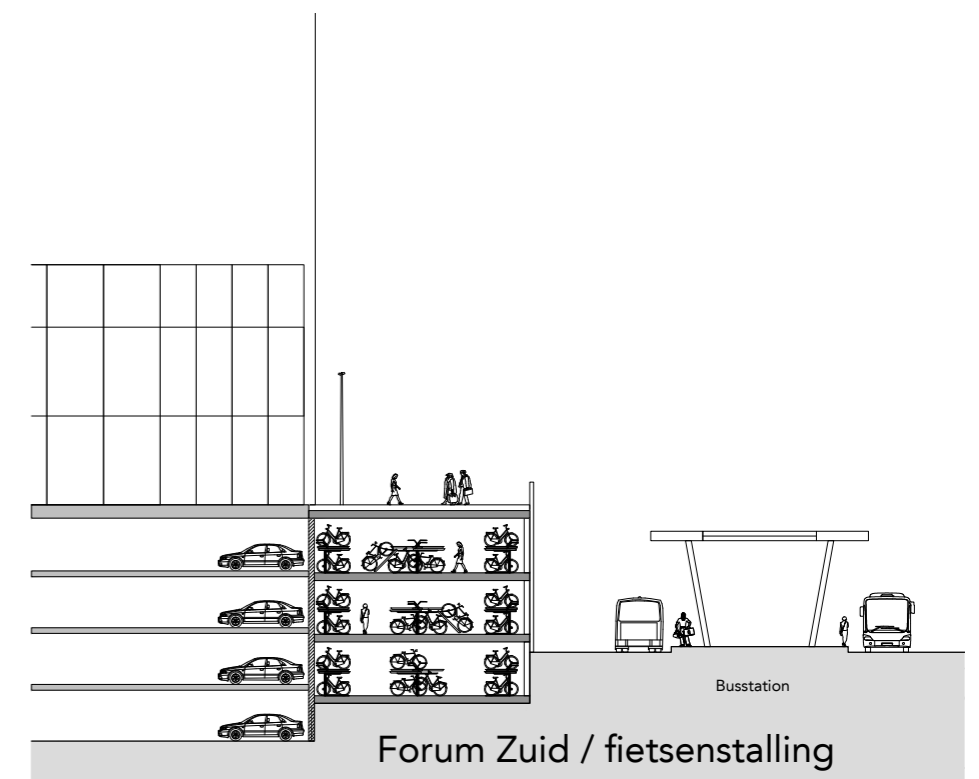
- de noordelijke 'loper' wordt constructief 'opgehangen' aan het Stadskantoor.
- het bestaande 'balkon' wordt uitgebreid tot een totale breedte van 10 meter.
- op de smalle strook tussen busbaan en Mineurslaan zijn dan geen kolommen nodig.

- de posities van kolommen en balken bij de zuidelijke verbinding volgen het stramien van het Beatrixgebouw
- de balken hebben een knik om het hoogteverschil tussen het Forumniveau en uitkraging van het Beatrixgebouw op te vangen

- de zuidelijke 'loper' ligt los van de OV Terminal
- bij deze overspanningsrichting zijn grote vides mogelijk in de langsricting

- het meest zuidelijke deel van het Forum met de fietsenstalling krijgt een opzet die kan voldoen aan de complexe faseringsaspecten (ivm toekomstige uitbreiding met parkeergarage en kantoorgebouwen)
- de basis layout in de fietsenstalling bestaat uit twee paden met aan weerszijde een dubbellaags fietsparkeersysteem

Forum Noord

> Verbinding tussen Stationsplein West en Westflank Noord.

In dit Casco Ontwerp zijn voor het noordelijke deel van het Forum de afmetingen, de hoogteligging en de draagconstructie bepaald. Al deze aspecten zijn zorgvuldig afgestemd met alle direct betrokken partijen. Op dit moment worden de voorbereidingen getroffen voor de plaatsing van de kolommen en de aanleg van de busbaan. Het noordelijke Forum zelf, en dan met name het deel langs het Stadskantoor en Opgang Noord, worden pas aangelegd als de Hoge Dame ook wordt gebouwd. In het belang van de samenhang zouden deze delen van het Forum als integrale opgave samen met het balkon voor de Hoge Dame en het 'kantorenplein' verder uitgewerkt moeten worden. Het ontwerp van (verschillende) maatregelen ter voorkoming van windhinder zouden bij voorkeur hierin en in het ontwerp van de Hoge Dame zelf meegenomen moeten worden. Het ontwerp van het 'woonplein' en de doorgang naar de Van Sijpesteijkade zouden onderdeel moeten zijn van de uitwerking van de woongebouwen aan Forum en de Van Sijpesteijkade. Om zeker te zijn van een goede bereikbaarheid van Opgang Noord is een verdiepinsslag voor het buitenruimte ontwerp van de Jaarbeurspleinstraat aan te bevelen.

Op deze plek komen veel stromen samen; het openbaar vervoer van en naar de HOV-halte, het autoverkeer voor het NH Hotel en parkeergarage Westflank Noord en antuurlijk de loopstromen over de Jaarbeurspleinstraat en de verlengde Graadt van Roggenweg naar de noordelijke opgang en Stationsplein West.

> Impressie van de 'loper' over het noordelijke Forum

> de noordelijke 'loper' met het verlaagde Forum boven de Mineurslaan

***zicht op Forum Noord
vanaf Stationsplein west***

Forum Zuid

> Verbinding tussen Stationsplein West en Westflank Zuid.

In dit Casco Ontwerp zijn voor het zuidelijke deel van het Forum het constructieprincipe en de bijbehorende breedtemaat van de zuidelijke 'loper' bepaald. Eveneens is de positie van de looper ten opzichte van het Beatrixgebouw en de OV Terminal in overleg met de betrokkenen bepaald. Echter de adressering van het Beatrixgebouw aan het Forum moet in overleg met de gebouweigenaar nog verder uitgewerkt worden.

Op dit moment is de Fietsenstalling Zuid in de ontwerpfase. De realisatie hiervan staat gepland in de tweede helft van 2015. Het deel tussen de fietsenstalling en Stationsplein West zou, omwille van de samenhang, als één integrale opgave verder uitgewerkt moeten worden. Onderdelen van deze opgave zijn:

- omvang, positionering en hoogteligging van de entree naar het Beatrixgebouw
- inpassing van de goederenlift van de OV Terminal met alle (on)toegankelijkheidsaspecten die daarbij horen.
- uitwerking van de aansluiting van het Forum op de gevel van het Beatrixgebouw
- positionering en vormgeving van de vide boven de Mineurslaan

Tijdens de totstandkoming van het Casco Ontwerp is er positief maar ook kritisch gereageerd op het wensbeeld voor gevel en balustrade. Een integraal vervolgonderzoek waarin alle eisen en wensen worden beschouwd is nodig om dit voorstel aan te scherpen en een breder draagvlak te creëren onder uiteenlopende betrokken partijën. Deze vervolgonpave is uiteraard niet op te splitsen, maar behelst het gehele Forum.

> Impressie van de 'loper' over het zuidelijke Forum

> de zuidelijke 'loper' met vide boven de Mineurslaan en goederenlift OVT

zicht op Forum Zuid vanaf Stationsplein West

Bijlage

Onderzoek inpassing lift

> Optie Opgang Noord mét lift

Tijdens de totstandkoming van het Casco Ontwerp is onderzocht of de inpassing van een extra lift bij Opgang Noord mogelijk is. Daarbij is rekening gehouden met de bouwenvelop van het toekomstige WTC gebouw ter plekke van het Leeuwensteijngedouw.

De eventuele extra lift ligt iets terug ten opzichte van de Jaarbeurspleinstraat om zichtlijnen vanuit het WTC niet te blokkeren en de loop -en zichtlijnen vanaf en naar de trap zoveel mogelijk open te houden. De lift brengt de gebruiker naar het Forum, dat hier nog 1,30 meter lager ligt dan de rest van het Forum. Dit hoogteverschil zal dan met een hellingbaan overbrugd moeten worden. In dat geval is het belangrijk dat de hellingbaan een integraal onderdeel vormt van de inrichting van het Forum.

> Vogelvluichtperspectieven met een ingepaste lift

> Impressie van Opgang Noord met lift tussen trap en WTC

Colofon

Deze integrale ontwerpvisie en casco ontwerp voor het Forum Westflank Utrecht, september 2014 is opgemaakt door:

© 2014, GROUP A

Uitgegeven in eigen beheer

Alle rechten voorbehouden.

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

GROUP A heeft ernaar gestreefd de rechten op de illustraties in dit boek te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Mocht u desondanks menen rechten te kunnen doen gelden, dan kunt u zich wenden tot GROUP A.

GROUP A
Pelgrimsstraat 3
3029BH Rotterdam
T. 010-2440193
www.groupa.nl

In opdracht van en in samenwerking met

Gemeente Utrecht / POS

NS Stations

NS Stations

